

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωὴ,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 110ον | Ὀκτώβριος 2020 | 4349

«ΑΥΤΗ ΕΣΤΙΝ Η ΝΙΚΗ Η ΝΙΚΗΣΑΣΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ, Η ΠΙΣΤΙΣ ΗΜΩΝ»

ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ πού μᾶς ἔρχεται ἐορτάζουμε τὴν ἐπέτειο τῶν 200 χρόνων ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση. Ἡ μεγάλη ἀλήθεια πού πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε καὶ νὰ ἀναδείξουμε αὐτὴ τὴ χρονιὰ εἶναι ὅτι γιὰ τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ '21 ἡ πίστις στὸν Χριστὸ καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα ἦταν ἓνα καὶ τὸ αὐτό. Ἡ Ἐπανάσταση ἦταν ἓνας ξεσηκωμὸς «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἀγία καὶ τῆς πατρίδας τὴν ἐλευθερία», κατὰ τὸν λόγο τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ τῆς, τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρῶνη.

Γιὰ νὰ καταλάβουμε τὸν ἀδιάσπαστο σύνδεσμο πού ὑπάρχει ἀνάμεσα στὴν πίστιν στὸν Χριστὸ καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐθνεγερσίας, ἀρκεῖ νὰ φέρουμε στὴ σκέψη μας τὶς ζοφερὲς συνθήκες μέσα στὶς ὁποῖες ζοῦσαν οἱ ραγιᾶδες στὰ χρόνια τῆς τουρκικῆς σκλαβιάς:

– Τὴν ἐξοντωτικὴ φορολογία – θὰ ἀρκοῦσε νὰ θυμίσουμε ὅτι ὁ βασικὸς φόρος πού πλήρωναν οἱ ραγιᾶδες, ὁ «κεφαλικὸς φόρος», ἦταν ὁ φόρος πού ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώνουν, γιὰ νὰ ἔχουν... τὸ δικαίωμα νὰ ζοῦν... (ὅσο καὶ ἂν δυσανασητοῦμε σήμερα γιὰ τὶς φορολογικὲς ὑποχρεώσεις στὶς ὁποῖες καλούμαστε νὰ ἀνταποκριθοῦμε, δὲν πάει βέβαια τὸ μυαλό μας ὅτι θὰ μπορούσε ποτε νὰ μᾶς ἐπιβάλλεται φόρος, γιὰ νὰ μᾶς ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ...).

– Τὸν πιὸ βαρὺ καὶ δυσβάστακτο φόρο ἀπ' ὅλους, τὸ ἀπαίσιο παιδομάζωμα, πού ἔχει ὀνομαστῆ καὶ «φόρος αἵματος».

– Τὶς ἀπίστευτες ταπεινώσεις.

– Τὴν ὠμὴ περιφρόνηση πρὸς τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τῶν ραγιᾶδων, πού βρισκόταν στο ἔλεος τοῦ Τούρκου δυνάστη (ὁ φόνος χριστιανοῦ μπορούσε νὰ μὴ λογίζεται ὡς ἔγκλημα!).

Τὸ σημαντικὸ ὅμως εἶναι μιὰ λεπτομέρεια πού συνήθως παραβλέπουμε: Ἄν, φέρνοντας στὴ σκέψη μας ὅλα τὰ παραπάνω, νιώθαμε ὅτι ὅσοι εἶχαν τὴν ἀτυχία νὰ γεννηθοῦν ραγιᾶδες ἦταν καταδικασμένοι νὰ ζοῦν μέσα στὶς πιὸ μεγάλες στερήσεις, τοὺς πιὸ μεγάλους κινδύνους, τὶς πιὸ μεγάλες ταπεινώσεις, ΔΕΝ θὰ εἶχαμε δίκιο. Οἱ ραγιᾶδες ΔΕΝ ἦταν καταδικασμένοι νὰ ζοῦν αὐτὴ τὴ μαύρη ζωὴ. Μποροῦσαν, κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ, νὰ ἀλλάξουν τὴ ζωὴ τους, μιὰ γιὰ πάντα, μὲ τὸν πιὸ εὐκόλο καὶ ἀπλὸ τρόπο: Ἀρκοῦσε νὰ παρουσιαστοῦν μπροστὰ στὶς ὀθωμανικὲς ἀρχὲς καὶ

νὰ προφέρουν μιὰ καὶ μόνο φράση: «*lā il lāx il allāx*». Μὲ αὐτὴ τὴ μιὰ φράση, τόσο ἀπλῶ, ὁμολογοῦσαν ὡς Θεὸ τὸν Ἄλλᾶξ, ἔπαυαν νὰ εἶναι ραγιᾶδες καὶ γίνονταν Τούρκοι, καθ' ὅλα ἰσότημοι μὲ τοὺς ἄλλους Τούρκους. Στὸ ἐξῆς, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ πληρώνουν τὸν κεφαλικὸ φόρο, γιὰ νὰ τοὺς ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ. Θὰ ἀπαλλάσσονταν καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους δυσβάστακτους φόρους πού προβλέπονταν γιὰ τοὺς ραγιᾶδες. Δὲν θὰ ἀγωνιοῦσαν μήπως τοὺς ἀρπάξουν τὰ παιδιὰ στὸ παιδομάζωμα. Δὲν θὰ ὑφίσταντο τὶς μύριες ὄσες ταπεινώσεις. Δὲν θὰ κινδύνευαν νὰ χάσουν τὴ ζωὴ τους ἀπὸ τὰ νεῦρα καὶ τὴν αὐθαιρεσία τοῦ κάθε Τούρκου ἀφέντη. Στὸ ἐξῆς δὲν θὰ προσκυνοῦσαν αὐτοὶ ἄλλους, ἀλλὰ οἱ ἄλλοι θὰ προσκυνοῦσαν αὐτούς.

Τίποτα δὲν εἶναι τόσο μεγάλο θαῦμα στὴ μακρά ἑλληνικὴ ἱστορία, οὔτε ὁ Μαραθῶνας οὔτε ἡ Σαλαμίνα οὔτε ἡ νικηφόρα πορεία τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου στὰ βᾶθη τῆς Ἀσίας, ὅσο μεγάλο θαῦμα εἶναι αὐτό: ὅτι ἐπὶ 400 χρόνια ὅλοι οἱ ραγιᾶδες, ὁ καθένας ξεχωριστά, μπορούσαν μὲ αὐτὸν τὸν τόσο εὐκόλο καὶ ἀπλὸ τρόπο νὰ ἀπαλλαγοῦν μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ ὅλα τὰ ἀπίστευτα δεινὰ τους, νὰ παύσουν νὰ εἶναι ραγιᾶδες καὶ νὰ γίνουν ἀφέντες, ἀλλὰ ἐπέλεξαν νὰ μὴν τὸ κάνουν.

Αὐτὴ εἶναι λοιπὸν ἡ μεγάλη καὶ ἀπλῆ ἀλήθεια: Ἡ πίστις στὸν Χριστὸ ὑπῆρξε τὸ θεμέλιο πάνω στὸ ὁποῖο οἰκοδομήθηκε τὸ θαῦμα τοῦ '21. Χωρὶς αὐτὴν, δὲν θὰ ὑπῆρχε '21. Ταιριάζει, λοιπὸν, καὶ ἐδῶ ὁ λόγος τοῦ Ἰωάννη: «**Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν**» (Α' Ἰω., ε' 4).

Ἡ πέραν πάσης λογικῆς προσήλωσις τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων στὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στὰ ζοφερὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς σφράγισε ὀριστικὰ τὸν ἀκατάλυτο σύνδεσμο τοῦ ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν χριστιανισμό. Χωρὶς αὐτὴν, δὲν θὰ ὑπῆρχε γένος τῶν Ἑλλήνων νὰ ξεσηκωθεῖ τὸ 1821, δὲν θὰ ὑπῆρχε σήμερα Ἑλλάδα, δὲν θὰ ὑπῆρχαν Ἕλληνες. Οἱ Ἕλληνες θὰ ἦταν ἓνας ἀκόμα ἐξαφανισμένος λαὸς τῆς Ἀρχαιότητος, ὅπως οἱ Σουμέριοι, οἱ Χιτιτῆτες, οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι.

Ἡ χρονιὰ μνήμης καὶ τιμῆς πού ἀνοίγεται μπροστὰ μας εἶναι μιὰ εὐκαιρία νὰ συνειδητοποιήσουμε καὶ νὰ ἀναδείξουμε αὐτὲς τὶς μεγάλες καὶ ἀπλὲς ἀλήθειες, πού ὅμως συχνὰ λησμονοῦμε.

Πάθος τὸ πιὸ διάστροφο

Β΄

Εἶναι πράγματι ὁ φθόνος, ὅπως τονίζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἂν μὴ τὸ πιὸ φοβερό, πάντως ἀπὸ τὰ πιὸ φοβερὰ ἁμαρτήματα. «Τοῦτο τὸ πάθος καὶ πορνείας καὶ μοικείας κείρον ἐστί» γράφει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Καὶ στὴ συνέχεια ἐπεξηγεῖ καὶ ἀπαριθμεῖ τὶς τρομερὲς συνέπειές του: «Διότι τὸ μὲν πάθος τῆς πορνείας καὶ τῆς μοικείας ἔχει τὶς συνέπειές του σ' αὐτὸν ποὺ τὸ διαπράττει. Ἡ τυραννία ὅμως τῆς ζήλειας ἀνέτρεψε ὀλόκληρες Ἐκκλησίες καὶ κατέστρεψε τὴν οἰκουμένη ὀλόκληρη. Ἡ ζήλεια εἶναι ἡ μητέρα τοῦ φόνου. Ἀπὸ αὐτὴ σκότωσε τὸν ἀδελφὸ του ὁ Κάιν. Ἀπὸ ζήλεια ἤθελε νὰ σκοτώσει τὸν Ἰακώβ ὁ Ἡσαῦ, τὸν Ἰωσήφ τὰ ἀδελφία του, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὁ διάβολος».

Πολὺ σωστὴ ἡ τοποθέτηση αὐτὴ καὶ πολὺ δικαιολογημένη. Διότι στὴν περίπτωση τοῦ φθόνου, ἐπὶ πλεόν, δὲν ὑπάρχουν καθόλου ἐλαφρυντικά. Εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀδικαιολόγητο καὶ ἀδικαίωτο πάθος. «Πονηρία ἀπολογίας ἀπεστερημένη» (Χρυσ.). Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζηλεύει, ποὺ φθονεῖ, δὲν μπορεῖ νὰ αἰτιολογήσει τὸ πάθος του. Δὲν ἔχει λόγους νὰ προβάλλει, γιὰ νὰ ἐλαφρύνει ἔστω τὴ θέση του. Διότι στὸ κάτω-κάτω, ἐνῶ δὲν τοῦ προσφέρει τίποτε ἀπολύτως, τοῦ ἀφαιρεῖ τὰ πάντα.

Γράφει πάλι ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ὁ πόρνος ἔχει νὰ προβάλλει σὰν πρόφαση τὴ σαρκικὴ ἐπιθυμία καὶ ὁ κλέφτης τὴ φτώχεια του καὶ ὁ φονιάς τὴν ἔξαψη καὶ τὸν θυμὸ του. Βέβαια

Τί φοβερό νὰ νομίζει ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τιμωρεῖ τὸν συνάνθρωπό του, τὴν ἴδια στιγμή, ποὺ αὐτὸς ὁ ἴδιος αὐτοτιμωρεῖται καὶ αὐτοκαταδικάζεται στὰ ἰσόβια δεσμὰ τῆς δυστυχίας του.

Διότι ἡ τιμωρία γιὰ τὸν φθονερό δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸν φθόνου του.

οἱ προφάσεις αὐτὲς δὲν στέκονται, ὅμως μπορεῖ κανεὶς νὰ τὶς προβάλλει. Ἐσὺ ὅμως, ὁ φθονερός, ποιά δικαιολογία μπορεῖς νὰ πεῖς; Καμιά καὶ σὲ καμιά περίπτωση. Τίποτα ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μεγάλη σου κακία καὶ πονηρία».

Τὸ τελείως ἀδικαιολόγητο τοῦ φθόνου ὑπογραμμίζει τόσο παραστατικὰ καὶ ὁ Ἡλίας Μηνιάτης. Ἀφοῦ χαρακτηρίσει τὸ «φαρμάκι τοῦ φθόνου ὡς τὸ ὀλεθριώτερο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα», ἐπεξηγεῖ:

«Διότι ὅλα τὰ ἄλλα θανάσιμα ἁμαρτήματα ἀποβλέπουν εἰς ἕνα κάποιο ἴδιον καλόν. Λόγου χάριν, θέλει ὁ ὑπερήφανος νὰ δοξασθεῖ. Θέλει ὁ φιλάργυρος νὰ πλουτίσει. Θέλει ὁ λαίμαργος νὰ χορτάσει. Θέλει ὁ ὀκνηρὸς νὰ ἀναπαύεται. Θέλει ὁ ἀσελγὴς νὰ τρυφᾷ. Θέλει ὁ ὀργίλος νὰ ἐκδικηθεῖ. Μὰ ὁ φθόνος ἀποβλέπει ὄχι στὸ ἴδιον καλόν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ κακὸν τοῦ πλησίον. Διὰ τὸ φθονερός θέλει μόνον νὰ βλέπει τὸν ἐνδοξον ἄτιμον, τὸν πλούσιον πτωχόν, τὸν εὐτυχεῖ δυστυχιόμενον. Καὶ πάλιν ὅλα τὰ ἄλλα θανάσιμα ἁμαρτήματα φέρουσι μίαν

κάποιαν ἀπόλαυσιν καὶ χαρὰν εἰς ἐκεῖνον, ὅπου τὰ κάνει. Λόγου χάριν, καίρεται ὁ ὑπερήφανος εἰς τὰς δόξας του. Χαίρεται ὁ φιλάργυρος εἰς τὸν πλοῦτον του. Ὁ λαίμαργος εἰς τὰ φαγητά του. Ὁ ὀκνηρὸς εἰς τὴν ἀργίαν του. Ὁ ἀσελγὴς εἰς τὰς ἡδονάς του. Ὁ ὀργίλος εἰς τὴν ἐκδίκησιν, ὅπου κάνει ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ φθόνος ὄχι μόνον δὲν φέρει καμμίαν ἀπόλαυσιν καὶ χαρὰν, ἀλλὰ προξενεῖ λύπην μάλιστα εἰς ἐκεῖνον, ὅπου τοῦ ἔχει φέρει λύπην ἀνεύχαστον. «λύπη γάρ ἐστὶ τῆς τοῦ πλησίον εὐπραγίας ὁ φθόνος»... Διὰ τὸ Ἰωσήφ προβλέπει τὴν δόξαν, ὅπου τοῦ προώρισεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον ... οἱ μισάδελφοι ἀδελφοὶ λυποῦνται... Διὰ τὸ Δαβὶδ ἐφόνευσεν τὸν Γολιάθ, ἐνίκησε τοὺς ἄλλοφύλους καὶ ἀνέβασε τόσον ὑψηλὰ τὴν δόξαν τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ἀχάριστος καὶ φθονερός βασιλεὺς Σαοὺλ λυπεῖται καὶ θέλει μὲ κάθε τρόπον νὰ τοῦ πάρει τὴν ζωὴν... Διὰ τὸ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς κηρύττει τὴν ἀλήθειαν, ἰατρεύει ἀρρώστους, συγχωρεῖ ἁμαρτωλοὺς, λυποῦνται οἱ μισόχριστοι τῶν Ἰουδαίων Γραμματεῖς καὶ τὸν κατακρίνουν ὡς βλάσφημον. «τὶ οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας...»

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Μ. Βασίλειος γεμᾶτος ἀποστροφῆ καὶ φρίκη γράφει: «Φθόνου πάθος οὐδὲν ὀλεθριώτερον ψυχῆς ἀνθρώπων ἐμφύεται, ὅς, ἐλάχιστα λυπῶν τοὺς ἔξωθεν, πρῶτον κακὸν καὶ οἰκεῖον ἐστὶ τῷ κεκτημένῳ. Ὡσπερ γὰρ ἴδους σίδηρον, οὕτως ὁ φθόνος τὴν ἔχουσαν αὐτὸν ψυχὴν ἐξανάλισκει». Δὲν ὑπάρχει, δηλαδὴ, πάθος πιὸ ὀλέθριο ἀπὸ τὸν φθόνου, ποὺ φυτρώνει πάνω στὴν ψυχὴ. Καὶ τὸ πάθος αὐτὸ ἐνῶ ἐλάχιστη λύπη προκαλεῖ στοὺς ἄλλους, βλάπτει πρῶτα ἀπὸ ὅλους ἐκεῖνον ποὺ τὸν κατέχει. Διότι ὅπως ἡ σκουριά κατατρῶει τὸ σίδηρο, ἔτσι καὶ ὁ φθόνος καταστρέφει τὴν ψυχὴ, ποὺ κατέχεται ἀπὸ αὐτόν.

Ἐχει, λοιπόν, ὁ φθόνος μιὰ ἰδιοτυπία καὶ ἰδιομορφία, γι' αὐτὸ θὰ λέγαμε, πὼς ξεχωρίζει σὲ βαρύτητα καὶ σοβαρότητα. Τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ του εἶναι, ὅτι πρόκειται γιὰ ἁμαρτία ἄχαρη καὶ λυπηρὴ. Ἐχει ὅσο ἴσως καμμία ἄλλη, σὲ τέτοιο βαθμὸ, μέσα της τὴν τιμωρία. Εἶναι συγχρόνως «παισίσμον καὶ παίδενσις εἰς ἐκεῖνον, ὅπου τὴν ἔχει». Γι' αὐτὸ καὶ πολὺ πετυχημένα ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος παρατηρεῖ: «Τὸ μόνον τῶν παθῶν ἀδικώτατόν τε ἅμα καὶ δικαιοτάτον· τὸ μὲν, ὅτι πᾶσι διοκλεῖ τοῖς καλοῖς· τὸ δέ, ὅτι τήκει τοὺς ἔχοντας». Δηλαδὴ μᾶς λέει, ὅτι τὸ πάθος αὐτὸ εἶναι ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα πάθη τὸ πιὸ ἄδικο καὶ τὸ πιὸ δίκαιο. Τὸ πιὸ ἄδικο γιὰτὶ ἐνοχλεῖ καὶ κακοποιεῖ τοὺς καλοὺς. Τὸ πιὸ δίκαιο γιὰτὶ βασανίζει καὶ λιώνει ἐκείνους ποὺ τὸ ἔχουν.

Τί φοβερό, ἀλήθεια! Νὰ νομίζει ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τιμωρεῖ τὸν συνάνθρωπό του, τὴν ἴδια στιγμή, ποὺ αὐτὸς ὁ ἴδιος αὐτοτιμωρεῖται καὶ αὐτοκαταδικάζεται στὰ ἰσόβια δεσμὰ τῆς δυστυχίας του. Διότι ἡ τιμωρία γιὰ τὸν φθονερό δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸν φθόνου του. Νὰ βλέπει τὸ καλὸ τοῦ πλησίον καὶ αὐτὸς νὰ λιώνει!

«ΧΑΙΡΕΤΕ ΕΝ ΚΥΡΙΩ ΠΑΝΤΟΤΕ»

ΟΧΙ μόνο τὸ γνωρίζουμε. Καθημερινὰ τὸ ζοῦμε. Ἡ ζωὴ ἔχει τὶς δυσκολίες της, τὶς θλίψεις της, τοὺς πειρασμούς της. Ἀσήκωτο φαίνεται μερικές φορές τὸ βάρος της. Δὲν εἶναι μονάχα ἡ ἀβεβαιότητα γιὰ τὸ μέλλον. Εἶναι τὸ δύσκολο καὶ συχνὰ τραγικὸ παρόν. Εἶναι τὰ δυνατὰ κτυπήματα. Τὰ καυτὰ προβλήματα. Ἡ τοποθέτησή μας καὶ ἡ ἀντιμετώπισή τους. Ἄλλους τοὺς συντρίβουν. Ἄλλους τοὺς χαλυβδώνουν. Ἀπελπισία, ἀπογοήτευση, ἄγχος, καταλαμβάνει τοὺς πρώτους. Μὲ πίστη, ἐλπίδα καὶ αἰσιοδοξία τοποθετοῦνται οἱ δεύτεροι. «Ὅσοι ἔχουν ρίξει τὴν ἄγκυρα τῆς ἐλπίδας τους στὸν οὐρανό.

Τὴν χριστιανικὴ τοποθέτηση στὸ καίριο αὐτὸ πρόβλημα, μᾶς τὴν παρουσιάζει ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του ἐμπειρία, ὁ μεγάλος ἀγωνιστὴς τῆς πίστεως καὶ τῆς ζωῆς, ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Πολυδοκιμασμένος ὅσο λίγος, ἀλλὰ καὶ χαρούμενος ἀγωνιστής. Ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν διακήρυξη τοῦ ἀποστόλου Παύλου: **«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε»** (Φίλιπ. δ' 4). Εἶναι τὸ πρωτάκουστο μήνυμα μιᾶς πρωτόγνωρης χαρᾶς ποὺ σάλπισε ὁ Χριστιανισμὸς σ' ἕνα κόσμο βαθιὰ πονεμένο καὶ ταλαιπωρημένο. Ἐνα μήνυμα ποὺ ἀντίχρησε καὶ ἀντιχεῖ παράξενα σὲ καθένα ποὺ δὲν γεύθηκε τὴν «χρησιότητα» τοῦ Κυρίου. Σὲ κάθε ἄνθρωπο ποὺ δὲν ἀπῆλause τὴν λύτρωση καὶ τὴν σωτηρία τῆς πληγωμένης ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ψυχῆς του. Ἐνα τέτοιο χαρμόσυνο μήνυμα φαίνεται καὶ εἶναι ἐξωπραγματικὸ γιὰ τοὺς μακρὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ὅμως καὶ γιὰ τοὺς **«δικαιωθέντας τῇ ἐκείνου χάριτι»** (Τίτ. γ' 7), ποὺ ἔγιναν κληρονόμοι, ὄχι γίνων ἠσαυρῶν, ἀλλὰ ζωῆς αἰωνίου. Αὐτοὶ ποὺ πίστεψαν στὴν λυτρωτικὴ θυσία τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ καὶ γεύθηκαν τὸν πλοῦτο τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, ζοῦν μιὰ χαρὰ διαρκείας.

«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε». «Γνωρίζω ὅτι πολλοὶ τὸ θεωροῦν αὐτὸ ἀδύνατο» παρατηρεῖ ὁ Χρυσόστομος, ὁ βαθὺς αὐτὸς γνώστης τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. *«Πῶς εἶναι δυνατὸν, λένε, ὁ ἄνθρωπος νὰ χαίρει ἀδιάκοπα; Ἡ προσωρινὴ χαρὰ ἴσως δὲν εἶναι δύσκολη. Εἶναι ὅμως ἀδύνατη ἡ συνεχὴς χαρὰ. Διότι εἶναι πολλὲς οἱ ἀφορμὲς τῆς λύπης».*

Πράγματι μπορεῖ τὸ καθετὶ γιὰ τὴν ἀφύλαχτη ψυχὴ νὰ γίνῃ παραθυράκι, γιὰ νὰ τρυπώσῃ ἡ θλίψη καὶ νὰ στήσῃ τὴ βασανιστικὴ κυριαρχία της. Πλῆθος οἱ ἀφορμὲς. Μιὰ ἀπροσδόκητη ἀποτυχία ποὺ ἤλθε νὰ μᾶς ἐπισκεφθεῖ μὲ τὸ βλοσυρὸ της πρόσωπο καὶ νὰ μᾶς γεμίσει ἀπογοήτευση, ἐνῶ μέχρι τότε ὅλα γύρω μας καὶ μέσα μας ἦταν φωτεινά. Πό-

σος πόνος πάλι γιὰ τὴν προδομένη ἀγάπη, τὴν ἀποτυχημένη ἐλπίδα, τὸ γκρέμισμα τῶν σχεδίων μας, τὴν διάψευση τῶν ὀραματισμῶν μας, τὸ ξήλωμα τῶν ἰδανικῶν μας, τὸ ἀβέβαιο μέλλον μας, τὴν ἀναπάντεχη ἀρρώστια μας, τὸ βαρὺ πένθος! Ὅλα αὐτὰ σκοτεινιάζουν τὸν ὀρίζοντα τῆς ψυχῆς καὶ γεμίζουν μὲ θλίψη καὶ ἀγωνία.

Ἐπάρχουν καὶ ἄλλες πιὸ βαθιές αἰτίες ποὺ συγκλονίζουν τὸν ἐσωτερικὸ μας κόσμο. Ὅταν ὁ πόνος ὁ πνευματικὸς, ἡ ἠθικὴ ὁδύνη ἀπὸ τὸ παραστράτημα τῶν παιδιῶν, ἀπὸ τὴν κατάφωρη ἀδικία, ἀπὸ τὴν ἀπιστία τῶν φίλων, ἀπὸ τὶς

κοινωνικὲς ἀναστατώσεις, ἀπὸ τὴν περιφρόνηση τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν, ἀπὸ τὴν συνείδηση ποὺ ἐλέγχει... Τότε ποῦ θὰ βρεῖ ἡ καρδιὰ ἀνάπαυση, γιὰ νὰ χαρεῖ; Ναι, ἀλλὰ ἡ χαρὰ *«δὲν εἶναι γήινο δημιούργημα, ἀλλὰ πνευματικὸ κατόρθωμα ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀγαθὴ συνείδηση. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει καθαρὴ συνείδηση, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ντυμένος μὲ κουρέλια καὶ ἂν παλεύει μὲ τὴν πείνα, ἀπολαμβάνει περισσότερὴν χαρὰ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ γλεντᾶνε. Ὅπως ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πονηρὴ συνείδηση καὶ τὸν ἐλέγχει, ἔστω καὶ ἂν διαθέτῃ ὅλα τὰ ὑλικά ἀγαθά, εἶναι ὁ πιὸ δυστυχισμένος»* (Χρυσόστομος).

Χρειάζεται, λοιπόν, πρώτα ἡ ἐσωτερικὴ τακτοποίηση. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀρνητικὰ στοιχεῖα ποὺ ταλαιπωροῦν τὴν ψυχὴ καὶ δὲν τὴν ἀφήνουν νὰ χαρεῖ. Προπάντων ἀπαιτεῖται νὰ συλλάβουμε τὸ μεγάλο μυστικὸ τῆς χαρᾶς, ὅπως τὸ διεκήρυξε ὁ ἀγωνιστὴς Ἀπόστολος ποὺ ἔχαιρε καὶ στὶς πιὸ μεγάλες θλίψεις καὶ δοκιμασίες. Δὲν εἶπε ἀπλῶς τὸ **«χαίρετε πάντοτε»**. **«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε»** τόνισε. Μονάχα **«ἐν Κυρίῳ»** μποροῦμε νὰ ζήσουμε τὴ βαθιὰ καὶ ἀναφαίρετη χαρὰ. Γιατὶ μόνο μὲ τὴ δύναμή Του μποροῦμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε κάθε δυσκολία, κάθε πειρασμό, ἀπὸ ὅπουδήποτε καὶ ἂν προέρχεται.

Ἀπαιτεῖται νὰ συλλάβουμε τὸ μεγάλο μυστικὸ τῆς χαρᾶς, ὅπως τὸ διεκήρυξε ὁ ἀγωνιστὴς Ἀπόστολος ποὺ ἔχαιρε καὶ στὶς πιὸ μεγάλες θλίψεις καὶ δοκιμασίες. Δὲν εἶπε ἀπλῶς τὸ «χαίρετε πάντοτε». «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» τόνισε. Μονάχα «ἐν Κυρίῳ» μποροῦμε νὰ ζήσουμε τὴ βαθιὰ καὶ ἀναφαίρετη χαρὰ.

«Εἶπεν ὁ Κύριος· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιεῖτε τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε, παρ' ὧν ἐλπίζετε

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
Β' ΛΟΥΚΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. στ' 31-36
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Κορ. στ' 16 - ζ' 1

ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοὺς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλήν

ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστὶ».

ΣΠΛΑΧΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΝΕΤΙΚΟΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

«Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστὶ».

Ἡ σπλαχνικότητα καὶ ἡ συμπάθεια σὲ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους μᾶς κάνει νὰ μοιάζουμε μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα μας τὸν Θεό. Δὲν μπορούμε βέβαια νὰ γίνουμε ὅμοιοι στὴν οὐσία μὲ τὸν Θεό, σημειώνει ὁ μέγας Ἀθανάσιος. Ὅμως, ὅταν γινόμαστε σπλαχνικοὶ καὶ προοδεύουμε στὴν ἀρετὴ μιμούμαστε τὸν Θεό.

Καὶ ὁ Κύριός μας στὴν σημερινὴ περικοπὴ δὲν μᾶς διατάζει νὰ γίνουμε σοφοί, ὅπως ὁ Θεὸς ποὺ εἶναι πάνσοφος. Οὔτε πάλι μᾶς λέει νὰ γίνουμε δυνατοὶ σὰν τὸν Θεό, ποὺ εἶναι παντοδύναμος.

Ἀλλὰ μᾶς προτρέπει νὰ γίνουμε «οἰκτίρμονες», δηλαδὴ νὰ ἔχουμε καλοσύνη καὶ συμπάθεια ἀκόμα καὶ στοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, ὅπως ὁ Οὐράνιος Πατέρας μας.

Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ συνειδητοποιήσουμε πότε εἴμαστε «οἰκτίρμονες» στὴν πράξη καὶ στὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ πότε εἴμαστε «ἀνοικτίρμονες».

Δὲν εἴμαστε «οἰκτίρμονες», ὅταν κατακρίνουμε τοὺς ἀδελφούς μας. Ὅταν εἴμαστε σκληροὶ καὶ αὐστηροὶ στοὺς ἄλλους, ὅπως ὁ δούλος ἐκεῖνος τῆς Παραβολῆς ποὺ τοῦ χάρισε ὁ Κύριός του μύρια τάλαντα. Ἐνῶ ἐκεῖνος ἔβαλε στὴ φυλακὴ τὸν σύνδουλό του γιὰ 100 δηνάρια.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἦταν αὐστηροὶ στὸν ἑαυτὸ τους καὶ ἐπιεικεῖς στοὺς ἄλλους. Ἐμεῖς δυστυχῶς εἴμαστε ἐπιεικεῖς στὸν ἑαυτὸ μας καὶ αὐστηροὶ στοὺς ἄλλους. Γι' αὐτὸ καὶ παρουσιάζεται τὸ φαινόμενο νὰ μὴ συγχωροῦμε εὐκόλα καὶ γρήγορα τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, ἐνῶ στὸν ἑαυτὸ μας ὅλα τὰ συγχωροῦμε.

Αὐτὴ ἡ νοοτροπία ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ἔχουμε «σπλάγχνα οἰκτιρμῶν πρὸς πάντας». Σὲ μερικοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς, δείχνουμε συμπάθεια καὶ τοὺς ἐλεοῦμε. Ἀλλὰ ὅμως σὲ ἄλλους, ποὺ δὲν τοὺς συμπαθοῦμε, δὲν κάνουμε ἔλεος.

Ὁ Μέγας Βασίλειος γράφει χαρακτηριστικά: «*Ἐλέησε τὸν ἀδελφὸ σου; Τότε θὰ σὲ ἐλεήσει καὶ σένα ὁ Θεός. Δὲν τὸν ἐλέησε; Οὔτε καὶ σένα θὰ ἐλεήσει τότε ὁ Θεός.*»

Ἐκεῖνος ποὺ κατακρίνει δὲν κάνει ἔλεος στὸν ἀδελφὸ του ποὺ φταίει. Γι' αὐτὸ καὶ τελικὰ θὰ κατακριθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό.

Δὲν εἴμαστε «οἰκτίρμονες», ὅταν δὲν ἔχουμε κατανόηση γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας. Ὅταν εἴμαστε γεμάτοι ἀπαιτήσεις ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ μεῖς δὲν εἴμαστε ἐντάξει στὶς ὑποχρεώσεις μας. Ὅταν δυσανασχετοῦμε καὶ νευριάζουμε μπροστὰ στὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, ἐνῶ δικαιολογοῦμε ὅλα τὰ δικά

μας. Ὅταν κατηγοροῦμε τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα γιὰ ἀτέλειες μὲ λόγια σκληρά. Ὅταν τὴν κακοδαιμονία καὶ τὴν ἔλλειψη συνεννοήσεως στὸ σύγχρονο κόσμον τὴν ρίχνουμε στὴν κακότητα ὄλων τῶν ἄλλων, βγάζοντας ἔξω τὸν ἑαυτὸ μας.

Δὲν εἴμαστε ἀκόμη «οἰκτίρμονες», ὅταν κάνουμε μιὰ καλοσύνη, ἀλλὰ τὴν κάνουμε μὲ σκληρότητα καὶ μὲ ἐλεγκτικὴ διάθεση.

Μετὰ ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ἀρνητικὲς καταστάσεις, ἂς δοῦμε θετικὰ πότε εἴμαστε πράγματι «οἰκτίρμονες» στοὺς ἀδελφούς μας.

Εἴμαστε οἰκτίρμονες ὅταν μοιάζουμε στὸν Κύριό μας, ποὺ εἶναι «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος».

Ὅταν συμπονοῦμε ἐκεῖνους ποὺ ἀδικοῦνται καὶ καταδυναστεύονται.

Ὅταν εἴμαστε μακρόθυμοι καὶ δὲν παραδίδουμε τοὺς ἀδελφούς μας ποὺ ἁμαρτάνουν σὲ σκληρὲς τιμωρίες.

Ὅταν ἀγαπᾶμε μὲ τὸν τρόπο ποὺ θέλει ὁ Θεός. Ὁ Θεοδώρατος θαυμάζει, τὴν ἄβυσσο τῆς θείας ἀγαθότητας, τὸ ἀμέτρητο ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ πέλαγος τῆς φιλανθρωπίας Του.

Ἄν εἴμαστε λοιπὸν παιδιὰ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχει αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά, ἂς φροντίσουμε καὶ μεῖς νὰ τὰ ἀποκτήσουμε σὲ κάποιον βαθμό.

Εἴμαστε «οἰκτίρμονες», ὅταν ἔχουμε φιλανθρωπία, ἔλεος, ἀγαθότητα καὶ χρηστότητα. Γιατὶ ἡ ἀγάπη ἢ θεϊκὴ «**χρηστεύεται**». Δηλαδὴ εἶναι εὐεργετικὴ στοὺς ἄλλους. Ὅποιος ἀληθινὰ ἀγαπάει εἶναι ἐξυπηρετικὸς καὶ ὠφέλιμος στοὺς ἄλλους, σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους.

Εἴμαστε «οἰκτίρμονες», ὅταν ἔχουμε μιὰ ἀγάπη ταπεινὴ. «**Ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται**», τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὸν ὕμνον τῆς ἀγάπης. Δηλαδὴ ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης εἶναι σεμνός, ταπεινός, δὲν αὐθαδιάζει. Ὅταν π.χ. ὀδηγεῖ αὐτοκίνητο δὲν βρίζει τὸν ἄλλο ὀδηγὸ ποὺ ἔκανε λάθος στὴν ὀδήγησή του. Τὸν ἀντιμετωπίζει μὲ καλοσύνη, μὲ συγκατάβαση μὲ δυὸ λόγια προσευχῆς.

Τέλος εἴμαστε «οἰκτίρμονες», ὅταν ἡ ἀγάπη μας «**πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει**». Ἀνέχεται τὶς ἀδυναμίες τῶν ἄλλων. Καὶ ὅταν βλέπει παρεκτροπὲς ἐλπίζει ὅτι τὸ πρόσωπο αὐτὸ θὰ διορθωθεῖ. Πιστεύει ὅτι μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ μπορεῖ νὰ μεταμορφωθεῖ καὶ ὁ πῶς δύσκολος ἀνθρώπος. Γι' αὐτὸ καὶ ὅλα τὰ ὑπομένει μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Ἐσταυρωμένου.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ

σπεῖρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
Δ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΓ. ΠΑΤ. Ζ΄ ΟΙΚ. ΣΥΝ.)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ν΄ 5-15
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Τίτ. γ΄ 8-15

ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ

ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοι εἰσὶν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνιγόνται καὶ οὐ καρποφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοι εἰσὶν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ».

ΠΟΤΕ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΧΕΙ ΚΑΡΠΟΦΟΡΙΑ;

«Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Κύριός μας ἐρμηνεύοντας τὴν θαυμάσια παραβολὴ τοῦ Σπορέως στοὺς μαθητὲς του, παραβάλλει τὸ σπόρο ποὺ ρίχνει ὁ γεωργὸς μὲ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὅμως μὲ θλίψη διαπιστώνουμε καὶ μέσα ἀπὸ τὴν παραβολή, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ πολλὰ κηρύγματα ποὺ γίνονται σήμερα, ὅτι τὶς περισσότερες φορὲς δὲν καρποφορεῖ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Γιατί ἄραγε; Τί φταίει; Μήπως ὁ σπόρος δὲν εἶναι καλός; Ἡ ὁ τρόπος ποὺ γίνεται ἡ σπορὰ δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος; Μήπως ἀκόμα φταίει τὸ ἔδαφος πάνω στὸ ὅποιο πέφτει; Ἄς ἐξετάσουμε προσεκτικὰ τὶς διάφορες περιπτώσεις γιὰ νὰ δοῦμε πότε καὶ πῶς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, θὰ ἔχει μέσα μας καὶ γύρω μας μεγάλη καρποφορία.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἂς δοῦμε μήπως φταίει ὁ σπόρος. Διπλαδὴ ἂν ὁ σπόρος εἶναι καλός. Ἄν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι πράγματι γνήσιος καὶ ἀληθινός. Γιατί τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι διάλογος ποὺ ἀναμοχλεύει τὶς καρδιές. Δὲν εἶναι λόγια ὠραῖα, γιὰ νὰ ἀρέσει κανεὶς στὸ ἀκροατήριό. Οὔτε πάλι εἶναι ἐπίδειξη γνώσεων ἐγκυκλοπαιδικῶν καὶ ιστοριοῦλες μὲ ἀνέκδοτα ποὺ εἶναι εὐχάριστα στὰ αὐτιά τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει προφητικὰ στὸν μαθητὴ του Τιμόθεο γι' αὐτὴ τὴν ἐκτροπή: «**Θὰ ἔρθει καιρὸς ποὺ δὲν θὰ ἀνέχονται τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίας τους, θὰ διαλέγουν ἕνα σωρὸ δασκάλους, ποὺ θὰ τοὺς γαργαλίζουν εὐχάριστα τὴν ἀκοή τους μὲ τὶς ψευδοδιδασκαλίας τους. Καὶ ἔτσι θὰ τοὺς ἀποστρέψουν ἀπὸ τὴν ἀλήθεια καὶ θὰ τοὺς στρέψουν τὴν προσοχὴν στὰ παραμύθια**» (Β΄ Τιμ. δ΄ 3,4).

Ὅλα αὐτὰ ποὺ ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, δείχνουν ὅτι οἱ ψευτοδιδασκαλοὶ χρησιμοποιοῦν σάπιο σπόρο, ποὺ δὲν εἶναι ὁ γνήσιος σπόρος, δηλαδὴ ὁ ζωντανὸς λόγος τοῦ Θεοῦ.

Στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ ἔχουμε μιὰ θαυμάσια περιγραφὴ, γιὰ τὴν δραστηριότητα ποὺ ἔχει ὁ ἀληθινὸς λόγος τοῦ Θεοῦ: «**Ζωντανὸς καὶ δραστήριος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πιὸ κοφτερός ἀπὸ κάθε καλοτροχισμένο δίκωπο μαχαίρι. Εἶναι ἰκανὸς νὰ μπαίνει μέσα σ' ὅλη τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἀνθρώπου, μέχρι ποὺ νὰ ξεχωρίζει τὴν ψυχὴ καὶ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, τὶς ἀρθρώσεις καὶ**

τὸ μυαλό του. Καὶ ἔχει τὴ δύναμιν νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ κρίνει καὶ τὶς πιὸ ἀφανεῖς καὶ κρυφές σκέψεις καὶ ἔννοιες τῆς καρδιάς» (Ἐβρ. δ΄ 12).

Τὸ κήρυγμα λοιπὸν γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸν ἐσωτερικὸ μας ἄνθρωπο καὶ γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὶς χορδὲς τῆς καρδιάς μας, γιὰ νὰ ἔχει ἀνταπόκριση καὶ καρποφορία πνευματικὴ, πρέπει νὰ εἶναι ὁ ζωντανὸς λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν ὁ σπόρος εἶναι καλός, ἂς προσέξουμε κατόπιν τὸν τρόπο ποὺ γίνεται ἡ πνευματικὴ σπορὰ. Γιατί ἡ καλὴ σπορὰ εἶναι τέχνη, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν κάνει κανεὶς σωστά, ἂν δὲν τὴν ξέρει. Ὑπάρχουν ὀρισμένες προϋποθέσεις, γιὰ νὰ πετύχει ἡ σπορὰ καὶ γιὰ νὰ ἔχουμε πλούσια καρποφορία. Ὁ σπόρος εἶναι ἀνάγκη νὰ σπείρεται κατὰ τὸ ἴδιο μέτρο, ὅχι σὲ μιὰ θέση πυκνὸς καὶ σὲ ἄλλη ἀραιός. Ἀκόμη χρειάζεται νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τὸν τόπο καὶ τὰ ὅρια τοῦ χωραφιοῦ. Γιατί ἂν περνᾷ ὁ δρόμος, δὲν πρέπει ὁ γεωργὸς νὰ ρίχνει τὸν σπόρο μὲ γεμάτο τὸ χέρι του, γιατί ὁ σπόρος χάνεται. Ἐπίσης πρὶν γίνῃ ἡ σπορὰ χρειάζεται νὰ ὀργωθεῖ τὸ χωράφι καὶ νὰ βγοῦν οἱ πέτρες καὶ νὰ ἐκρίζωθοῦν τὰ ἀγκάθια. Ἐὰν δὲν κάνει κανεὶς αὐτὴ τὴν προεργασία καὶ δὲν διαλέξῃ τὸν κατάλληλο καιρὸ γιὰ τὴν σπορὰ, δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ ἔχει πλούσια συγκομιδὴ.

Ἀκόμη ὅλα τὰ χωράφια δὲν κάνουν γιὰ ὅλες τὶς καλλιέργειες. Ἄλλα χωράφια ἀποδίδουν, ὅταν τὰ σπείρουμε σιτάρι καὶ ἄλλα ὅταν σπείρουμε καλαμπόκι.

Χρειάζεται λοιπὸν πολλὴ προσοχὴ καὶ σύνεση καὶ θεῖος φωτισμὸς προκειμένου κανεὶς νὰ κάνει σπορὰ θείου λόγου.

Γιατί ἂν δὲν προσέξῃ τὸν τρόπο τῆς σπορᾶς καὶ τὸ ἔδαφος, θὰ ἔχει τρομερὴ ἀποτυχία.

Ἐδῶ χρειάζεται ἡ αὐτοκριτικὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν σποριάδων τοῦ Θεοῦ λόγου. Στὴν αὐτοκριτικὴ μας αὐτῇ, ἂς καθρεφτίζουμε τὸν ἑαυτὸ μας, στὸν μεγάλο Σποριά, τὸν Κύριό μας καὶ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ποὺ ἔγινε τέλειος μιμητὴς του.

Τότε θὰ διαπιστώσουμε πολλὰ λάθη μας. Ἀκοῦμε τὸ κήρυγμα μὲ πνεῦμα κριτικῆς ἢ μὲ πνεῦμα μαθητείας;

Ἄς καθαρίζουμε λοιπὸν τὸ ἐσωτερικὸ μας ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ζιζάνια, ὥστε στὴν καλὴ καὶ ἀγαθὴ γῆ τῆς καρδιάς μας νὰ ἀποδώσῃ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ «**καρπὸν ἑκατονταπλασίονα**».

‘Ο χριστιανικὸς ἥρωισμὸς

«Εἶναι διάχυτη ἡ ἐντύπωση σὲ ὀρισμένους κύκλους σύγχρονων διανοουμένων καὶ ἄλλων, πὼς ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι γιὰ τοὺς ταλαντούχους, γιὰ τοὺς δυναμικούς, γιὰ τὰ ἐλεύθερα πνεύματα. Ταιριάζει μονάχα στοὺς ἀπροβλημάτιστους, ὄχι στοὺς προοδευτικούς, στοὺς ἀπαιτητικούς. Καὶ γι’ αὐτὸ δὲν τὸν πλησιάζουν, χωρὶς καὶ νὰ τὸν περιφρονοῦν ἢ νὰ τὸν ἐχθρεύονται.»

Πρόκειται γιὰ μεγάλη παρεξήγηση. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ βλέπουν καὶ ἀντιμετωπίζουν τὸν Χριστιανισμό καὶ τοὺς Χριστιανούς, τουλάχιστον, με ὀϊκτο. Τοὺς βλέπουν, πράγματι, ἀνίσχυρους, ἥσυχους, ἀδιάφορους μπροστὰ στὰ μεγάλα σύγχρονα προβλήματα. Μεγάλο λάθος. Ὁ ἀληθινὸς Χριστιανισμὸς ἔχει μέσα του ἔντονο τὸ στοιχεῖο τοῦ ἥρωισμοῦ. Εἶναι ἡ θρησκεία τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων. Οἱ ἅγιοι ὑπῆρξαν οἱ κατ’ ἐξοχὴν ἀγωνιστὲς μέσα στὸν κοινωνικὸ στίβο. Φωτεινὸ παράδειγμα οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ φωστῆρες τῆς Οἰκουμένης, πρωτοπόροι στὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης. Ὑπῆρξαν οἱ ἀναίμακτοι μάρτυρες. Ἀλλὰ καὶ οἱ μάρτυρες προτοῦ δώσουν τὴν μαρτυρία τοῦ αἵματος εἶχαν δώσει τὴν μαρτυρία τῆς ζωῆς.

Ὁ ἀληθινὸς Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ὁ ἥσυχος, ὁ βολικός, ὁ ἀπροβλημάτιστος. Εἶναι ὁ μαχητικός, ὁ ἀγωνιστικός, τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς θυσίας. Ἡ χρυσὴ ἐποχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι τοῦ φανταχτεροῦ μεγαλείου, ἀλλὰ τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ αἵματος. Τότε ποὺ Χριστιανὸς σήμαινε μελλοθάνατος. Τότε ποὺ ἡ πίστη ἦταν ἰσοδύναμη με τὸν διωγμὸ. Τότε ποὺ ἡ Ἐκκλησία προχωροῦσε φορτωμένη με τὸν βαρὺ σταυρὸ στοὺς πληγωμένους ὤμους τῆς. Οἱ ἐπίσκοποι τῆς φοροῦσαν ὄχι χρυσοποικιλτες στολὲς καὶ ἀδαμαντοκόλλητες μίτρες, ἀλλὰ χιτῶνες βαμμένους στὸ αἷμα τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου καὶ ἀγκάθινα στεφάνια μαρτυρίου. Οἱ πιστοὶ τῆς, ὅλοι στρατευμένοι κάτω ἀπὸ τὴν πορφυρὴ σημαία τοῦ σταυροῦ, προχωροῦσαν καὶ **«κακοπαθοῦσαν»** ὡς καλοὶ στρατιῶτες Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ οἱ ματωμένοι αὐτοὶ ἄγῳνες, σχεδὸν χωρὶς ἀνάπαυλα, δὲν βάστηξαν ἔστω μερικὲς δεκαετίες. Τρεῖς ὀλόκληρους αἰῶνες ὁ Χριστιανισμὸς αἰμορραγοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ ἀνελέπτα χτυπήματα ἑνὸς πρωτοφανοῦς σὲ ὠμότητα βαρβαρισμοῦ. Ποτάμι τὸ αἷμα ἔτρεχε ἀπὸ λευκασμένους γέροντες, λεοντόκαρδους ἄνδρες, σφριγηλὰ παλικάρια, τρυφερὲς παρθένες καὶ μικρὰ ἀκόμα παιδιὰ ὡς καὶ νήπια στὴν ἀγκαλιά. Δὲν ἔμεινε βασανιστικὸ ὄργανο ποὺ νὰ μὴ χρησιμοποιεῖτο, γιὰ νὰ κάμψει τὴν ἀντίσταση τῶν γενναίων ἀθλητῶν τῆς πίστεως. Ὅλη ἡ σατανικὴ κακουργία καὶ δολιότητα ἐπιστρατεύθηκε, γιὰ νὰ

ἐκπορθήσουν τὶς ἀπόρθητες ψυχὲς τῶν μαρτύρων.

Καὶ ἡ ἀντίσταση δὲν κάμφθηκε. Καὶ τὸ ὄχυρὸ δὲν ἔπεσε. Καὶ τὸ δένδρο τῆς πίστεως ποὺ φύτεψε ὁ Ἀρχηγὸς τῶν μαρτύρων, ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, ὄχι μόνον δὲν ξεριζώθηκε ἀπὸ τὶς θύελλες τοῦ εἰδωλικοῦ μίσους, ἀλλὰ ρίζωσε βαθύτερα. Ὅσο πιὸ ἰσχυροὶ ἦταν οἱ ἄνεμοι τῶν διωγμῶν, τόσο πιὸ βαθιὰ ἄπλωνε τὶς ρίζες του. Ὅσο πιὸ πολὺ κυνόταν αἷμα μαρτυρικό, τόσο ποτιζόταν με αὐτὸ καὶ φούντωναν τὰ κλαδιὰ του καὶ γέμιζαν καρποὺς οἱ κλώνοι του καὶ ἔρχονταν τὰ ἀπδόνια τοῦ πνεύματος νὰ κατασκηνώσουν μέσα στὶς πλούσιες φυλλωσιές του.

Τρεῖς αἰῶνες. Τριακόσια χρόνια ἀγῳνες, θυσίες, αἵματα. Αὐτὸ εἶναι τὸ ξεκίνημα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐνα ξεκίνημα μοναδικὸ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Ἄν αὐτὸ δὲν εἶναι ἀληθινὸς ἥρωισμὸς, ἄς μᾶς ποῦν τότε ποιὸς εἶναι; Καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ μᾶς τὸ ἔδωσε πρῶτος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς μας με τὸ μοναδικὸ σταυρικό Του μαρτύριο. Στὰ ματωμένα ἴχνη Του βάδισαν καὶ οἱ στρατιῆς τῶν μαρτύρων. Αὐτὸς ἦταν ὁ κλῆρος ὅλων τῶν ἀληθινῶν πιστῶν. Αὐτὸ διακήρυττε καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του ἐμπειρία, στὸν μαθητὴ του Τιμόθεο: **«Πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται»** (Β΄ Τιμ. γ΄ 12).

Καὶ ἡ ματωμένη σκυτάλη προχώρησε ἀπὸ χέρι σὲ χέρι καὶ ἔφθασε μέχρι τὴν ἐποχὴ μας. Καὶ στὶς ἡμέρες μας τὴν κράτησαν χιλιάδες σύγχρονοι μάρτυρες σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ πλάτη τῆς γῆς. Καὶ δὲν λύγισαν. Καὶ προτίμησαν νὰ θυσιασθοῦν παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστη τους. Ὅλες αὐτὲς οἱ εὐγενικὲς καὶ ἥρωικὲς ψυχὲς ἔνιωθαν μέσα τους νὰ τρέχει αἷμα μαρτύρων. Ἀπόγονοι τῶν ἀγωνιστῶν τῆς πρωτοχριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτοὶ, λοιπόν, ἦταν οἱ ἀπροβλημάτιστοι; Αὐτοὶ ποὺ κράτησαν ὀρθία τὴν σημαία τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ποὺ βροντοφωνοῦσαν τὰ ἀσυνθηκολόγητα «ὄχι» στὴν κάθε εἶδους ἐξευτελιστικὴ τυραννία; Αὐτοὶ ποὺ συνδύαζαν τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς με τὸ ἀκατάβλητο φρόνημα; Αὐτοὶ ποὺ ξάφνιαζαν αὐτοκράτορες καὶ δημίους με τὸ θάρρος τους, βαδίζοντας στὸ μαρτύριο με τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη;

Αὐτὸ εἶναι τὸ μῆνυμα τοῦ Χριστοῦ καὶ στὸν σύγχρονο κόσμο, ὅπως τὸ βίωσαν καὶ τὸ βιώνουν οἱ ἀληθινοὶ μαθητὲς Του. Εἶναι ἕνας ἀγῳνας ἀδιάκοπος γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀλήθειας, τοῦ σεβασμοῦ τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ αἰώνιος νικητὴς καὶ θριαμβευτὴς καὶ μαζί Του νικητὲς καὶ ὅλοι οἱ πιστοὶ μαθητὲς Του. Ὑπάρχει πιὸ μεγάλη κοινωνικὴ, πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ προσφορά, πιὸ ὠραία καὶ τιμητικὴ ἀποστολὴ ἀπὸ αὐτή;

ΚΑΙ ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΕΓΙΝΕ

Ἡ 28^η Ὀκτωβρίου δὲν εἶναι μιὰ συνηθισμένη ἐπέτειος. Εἶναι ὁ ξεσπικωμὸς ἑνὸς ὀλόκληρου λαοῦ ποὺ ἔβλεπε τὴν κατάφωρη ἀδικία νὰ προκαλεῖ ἀσύστολα τὴν φιλοτιμία του. Νὰ περιφρονεῖ τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς φυλῆς, τὶς αἰώνιες καὶ ἀκατάλυτες ἀξίες. Νὰ προκαλεῖ τὴν πίστη του καὶ τὴν θρησκευτικὴ του εὐαισθησία μὲ τὸν ἄνανδρο τορπιλισμὸ τῆς «Ἑλλης» τὴν μεγάλην γιορτὴ τῆς Παναγίας στὸ ἱερὸ νησὶ τῆς Τήνου. Εἶναι συγχρόνως ὁ θρίαμβος τῆς πίστεως, τῆς ἀλήθειας, τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ μεγάλη καὶ ἔνδοξη αὐτὴ ἡμέρα φέρνει στὴ σκέψη μας καὶ ἓνα ἄλλο γεγονὸς ποὺ φανερώνει τὶς θαυμαστὰς ἐπεμβάσεις τοῦ Θεοῦ στὴν Ἱστορία. Ψηλαφητὰ τὰ περιστατικὰ μᾶς βεβαιώνουν, πῶς, ὅταν ἓνας λαὸς ζητᾷ τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ καὶ στηρίζεται σ' Αὐτόν, τίποτα δὲν ἔχει νὰ φοβηθεῖ. Παλαιὰ καὶ σύγχρονη ἡ πραγματικότητα. Ἀρκεῖ νὰ εἴμαστε σὲ θέση νὰ συλλάβουμε τὰ μηνύματά της. Χίλια τόσα χρόνια πρὸ Χριστοῦ. Ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὀδηγημένος ἀπὸ τὴν φωτεινὴ νεφέλη, φεύγει ἀπὸ τὴν καταπίεση καὶ τὴν τυραννία τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ Φαραώ, ἀφοῦ μετάνιωσε γιὰ τὴν ἐλευθερία ποὺ τοὺς χάρισε, ἀρχίζει τὴν καταδίωξή τους. Ὁ λαὸς φθάνει μπροστὰ στὴν θάλασσα. Τί μπορεί ὁμως νὰ κάνει; Πῶς νὰ ἀντιδράσει; Πῶς νὰ ἀμυνθεῖ; Μὲ τί μέσα;

Νὰ τὸ μεγάλο πρόβλημα. Ἀνυπέρβλητες οἱ δυσκολίες. Μπροστὰ ἡ θάλασσα, πίσω τὰ ἄρματα τοῦ Φαραώ. Καμιά ἄλλη διέξοδος. Βέβαιος ὁ ἐξολοθρευμὸς ἢ μιὰ νέα ἀκόμα πιὸ καταπιεστικὴ δουλεία. Αὐτὸ ἔλεγε ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ. Αὐτὸ ἔλεγαν οἱ ἀριθμοὶ καὶ οἱ ἐξοπλισμοὶ καὶ τὰ φυσικὰ στοιχεῖα. Αὐτὸ ὁμως δὲν ἔλεγε ἡ πίστη στὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ ποὺ ξέρεи νὰ δίνει λύσεις ἐκεῖ ποὺ ἡ ἀνθρώπινη ἀδυναμία βλέπει μόνο ἀδιέξοδα καὶ σπκώνει τρεμάμενα τὰ χέρια. Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Ἄμεση ἡ ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ. Τὸ περιγράφει τόσο παραστατικὰ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη στὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου στὸ 14^ο κεφάλαιο καὶ στοὺς στίχους 21-30.

Καὶ ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Ἐνας ἀδίστακτος ἐπιδρομέας, ἡ φασιστικὴ Ἰταλία, χωρὶς κανένα λόγο, αἰφνιδιστικά, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1940, ζήτησε νὰ κατακτήσει τὴν χώρα μας. Γιατί; Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει λογικὴ. Ἰσχύει μόνο ὁ νόμος τῆς ζούγκλας. Εἶναι πιὸ πολλοί. Ἔχουν στρατιωτικὴ ὑπεροχή. Αὐτὸ τοὺς ἀρκεῖ. Πῶς θὰ τολμήσει μιὰ χούφτα Ἕλληνες νὰ ἀντιμετωπίσει τὰ ἐφτὰ ἑκατομμύρια λόγχεσ τῶν Ἰταλῶν; Ἐτσι ξεκίνησε ἡ ἄνιση ἐκείνη στρατιωτικὴ ἀναμέτρηση. Ὅπως ὁ ἀρχαῖος Φαραώ μὲ τὰ ἄρματά του θεωροῦσε εὐκόλη ὑπόθεση τὴν ὑποδούλωση ἑνὸς λαοῦ, τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ντοῦτσε πίστευε γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀσμονοῦσε ὁμως τὸ πιὸ σημαντικό: Τὴν ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ καὶ ἔγινε στὴν περίπτωσιν τῆς Πατρίδας

μας. Ὅσοι νόμισαν, στηριγμένοι στὴν ὑπεροπλία τους, πῶς ἡ συντριβὴ τῆς Ἑλλάδας ἦταν εὐκόλη ὑπόθεση, ἔπεσαν ἔξω. Γιατὶ ἂν ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶχε τοὺς δικούς τοὺς ἀριθμούς εἶχε κάτι τὸ πολὺ πιὸ σημαντικό. Εἶχε ψυχὴ ἀδάμαστη ποὺ πίστευε στὴν συμπαράστασιν τοῦ Θεοῦ. Δὲν μπορούσε ποτὲ ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης νὰ ἀφήσει τὸ ἄδικο νὰ θριαμβεύσει καὶ τὸ δίκαιο νὰ καταπατηθεῖ. Δὲν ἦταν δυνατόν ὁ στοργικὸς Πατέρας νὰ ἐγκαταλείψει ἀνυπεράσπιστο τὸν λαὸ Του ποὺ κατέφυγε μὲ ἐμπιστοσύνη σ' Αὐτόν καὶ ἐκζητοῦσε τὴν προστασία Του.

Καὶ πράγματι ἦταν κάτι συγκινητικὸ. Ἄρχοντες καὶ λαός, στρατὸς καὶ μετόπισθεν, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδιά, ὅλοι μιὰ ψυχὴ, μὲ τὴν ἴδια πίστη, ἔκαναν τὸν οὐρανὸ νὰ προσέξει τὴν μικρὴ χώρα μας. Καὶ νὰ ἐπέμβει θαυματουργικά. Καὶ ἐνῶ ὅλοι περίμεναν τὴν συντριβὴ τοῦ στρατοῦ μας καὶ τὴν ὑποδούλωση τῆς Πατρίδας μας, ἡ ἀδάμαστη ἑλληνικὴ ψυχὴ, μὲ τὸ ὄραμα τῆς Παναγίας, προχωροῦσε ἀπὸ νίκη σὲ νίκη καὶ ἐλευθέρωνε τὰ τιμημένα ἐδάφη τῆς Βορείου Ἡπείρου. Μαραθῶνες, Σαλαμίνες, Θερμοπύλες, βυζαντινοὶ θρίαμβοι καὶ ἐποποιεῖς τοῦ '21 ξανάζησαν στὶς κορυφὰς τῆς Πίνδου. Κανένας καλόπιστος ἐρευνητὴς δὲν μπορεί νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ νίκη τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου ἦταν τὸ θαῦμα τῆς πίστεως.

Τέτοια ἱστορικὰ γεγονότα, ἀποφασιστικά γιὰ τὴν πορεία τοῦ ἔθνους μας, ἔχουν διαχρονικὴ σημασία. Ἀλίμονο ἂν δὲν ἀποτελοῦν ἀφορμὴ παραδειγματισμοῦ καὶ πηγὴ ἐμπνεύσεως. Ἐπίκαιρα καὶ γιὰ σήμερα. Θὰ συνειδητοποιήσουμε ὅλοι μας, ἄρχοντες καὶ λαός, τὴν δύναμιν τῆς πίστεως καὶ τῆς καταφυγῆς μας στὸν Θεό;

Ἐνῶ ὅλοι περίμεναν τὴν συντριβὴ τοῦ στρατοῦ μας καὶ τὴν ὑποδούλωση τῆς Πατρίδας μας, ἡ ἀδάμαστη ἑλληνικὴ ψυχὴ, μὲ τὸ ὄραμα τῆς Παναγίας, προχωροῦσε ἀπὸ νίκη σὲ νίκη καὶ ἐλευθέρωνε τὰ τιμημένα ἐδάφη τῆς Βορείου Ἡπείρου. Μαραθῶνες, Σαλαμίνες, Θερμοπύλες, βυζαντινοὶ θρίαμβοι καὶ ἐποποιεῖς τοῦ '21 ξανάζησαν στὶς κορυφὰς τῆς Πίνδου. Κανένας καλόπιστος ἐρευνητὴς δὲν μπορεί νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ νίκη τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου ἦταν τὸ θαῦμα τῆς πίστεως.

«Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμέ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμέ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἔθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἄστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. Ἴδου δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπιῶν καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἔχθρου, καὶ οὐδὲν

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
ΛΟΥΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ι' 16-21
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Κολ. δ' 5-11, 14-18

ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήση. Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἔξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπέκάλυψας αὐτὰ νηπιῖσι· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου».

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΛΟΥΚΑΣ

«Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκάς ὁ ἱατρός ὁ ἀγαπητός».

ΕΝΑΣ ΑΠ' ΤΟΥΣ ἐκλεκτοὺς συνεργοὺς τοῦ μεγάλου ἀποστόλου Παύλου ἦταν ὁ Λουκάς. Τὴν σημερινὴ Κυριακὴ γιορτάζουμε τὴν μνήμη του. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ λόγος ἀφιερώνεται σ' αὐτόν. Δὲν ἦταν τυχαῖος ἄνθρωπος ὁ ἅγιος Λουκάς. Εἶχε προικισθεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸ μετὰ πολλὰ χαρίσματα. Ἡ μορφὴ του εἶναι πολὺ ἀγαπητὴ ὄχι μονάχα γιὰ τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἑθνῶν, ἀλλὰ ἰδιαιτέρως καὶ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας. Γιατί, ὅπως σημειώνει ὁ ἱστορικός Εὐσέβιος, ἦταν ἑλληνικῆς καταγωγῆς.

Στὴν Ἀντιόχεια τῆς Συρίας πρωτοαντίκρουσε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Στὴ μεγάλη αὐτὴ καὶ ξακουστὴ πόλη μέσα σὲ εἰδωλολατρικὸ περιβάλλον. «Ἦν τὸ γένος τῶν ἀπὸ Ἀντιοχείας», σημειώνει ὁ Ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικός. Στὴν πόλη αὐτή, ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, πήρανε τὸ ὄνομα Χριστιανοὶ (Πραξ. ια' 26), ὑπῆρχε παρακμή, διαφθορά, κατάπτωση μεγάλη.

Γιὰ τὰ φοιτητικὰ του χρόνια, δυστυχῶς δὲν ἔχουμε πληροφορίες ἀπὸ τοὺς βιογράφους του. Πάντως φαίνεται ὅτι ὁ Λουκάς σχετίστηκε νωρὶς με τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἀντιόχειας. Ὅμως τὴν εἰσοδὸ του στὸν Χριστιανισμὸ καὶ τὴν φοιτισμένη του πίστη στὸν Λυτρωτὴ Ἰησοῦ, τὴν ὀφείλει στὸν φλογερὸ ἀπόστολο Παῦλο. Δάσκαλός του καὶ καθοδηγός του «στὰ μονοπάτια τῆς χάριτος», ἦταν ὁ Παῦλος. Δὲν ἀποκλείεται ἢ πρώτη συνάντησις τοῦ νεαροῦ Λουκά μετὰ τὸν Παῦλο νὰ ἔγινε στὴν Ταρσό, ὅπου εἶχε πάει γιὰ νὰ παρακολουθήσει ἀνώτερες ἱατρικὲς σπουδές. Δέσμιος ὁ Παῦλος στὴ φυλακὴ τῆς Ρώμης, γράφει πρὸς τοὺς Κολασσαεῖς: «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκάς ὁ ἱατρός ὁ ἀγαπητός» (Κολ. δ' 14).

Καὶ ὅμως ἡ μόρφωσις αὐτὴ ποῦ πῆρε ὁ Λουκάς δὲν τὸν ἐμπόδισε καθόλου νὰ δεχθεῖ τὴν «Καινὴ Διακχή», τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ τὸ ἱατρικὸ ἐπάγγελμα δὲν στάθηκε ἐμπόδιο νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Χριστὸ καὶ νὰ γίνῃ Εὐαγγελιστὴς τοῦ μηνύματός Του. Μετὰ τὸ παράδειγμά του αὐτὸ δίνει ἕνα δυνατό μῆνυμα

στοὺς σημερινοὺς Χριστιανοὺς γιατροὺς, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε μορφωμένο ἄνθρωπο. Δείχνει τὸν δρόμο γιὰ ἕναν ὑπέροχο συνδυασμὸ: Χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀληθινῆς ἐπιστήμης.

Ἀλλὰ ὁ «Λουκάς ὁ ἱατρός ὁ ἀγαπητός», δὲν ἔμεινε μονάχα σ' αὐτόν τὸν ὑπέροχο συνδυασμὸ χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἐπιστήμης. Προχώρησε ἀποφασιστικὰ πρὸς ψηλά. Σ' ἕνα πνευματικὸ ἄλμα πίστεως καὶ ἀγάπης. Σὲ μιὰ θαυμαστὴ προσφορὰ τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ τῆς ζωῆς του, στὴν ὑπόθεσις τῆς ἱεραποστολῆς γιὰ τὸν Χριστό.

Ἄς σκεφθοῦμε τὸν νεαρὸ γιατρὸ Λουκά μέσα στὴν εἰδωλολατρικὴ Ἀντιόχεια. Μετὰ πλοῦσια χαρίσματα. Μετὰ πλοῦτη καὶ ἀξιοζήλευτη κοινωνικὴ θέσις. Καὶ ὁ Χριστιανισμὸς τότε ἦταν μιὰ αἴρεσις μισητὴ γιὰ τὸν λαὸ καὶ τοὺς ἄρχοντες. Καὶ ὁ νεαρὸς αὐτὸς γιατρός μετὰ τὴν πλατιὰ μόρφωσις, μετὰ τὰ πολλὰ χαρίσματα καὶ ταλέντα, νὰ θέσει τὸν ἑαυτὸ του ἄνευ ὄρων στὴν ὑπόθεσις τοῦ Χριστοῦ. Νὰ γίνεταί ὁ ἀκόλουθος καὶ ἐκλεκτὸς συνεργάτης τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου. Νὰ προσφέρει 100% τὸν ἑαυτὸ του στὴν Ἱεραποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ «ἱατρός Λουκάς» ἦταν καὶ ἄριστος ἑλληνιστής, ἱστορικός ἀκριβῆς, λογοτέχνης ἐξαιρετός καὶ μετὰ σπάνια συγγραφικὴ ἱκανότητα. Μᾶς χάρισε δύο ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιο καὶ τὴς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ἀπευθύνεται πρὸ παντὸς στοὺς Χριστιανοὺς ποῦ ἦταν πρῶτα ἐθνικοὶ εἰδωλολάτρεις καὶ δίνει σπουδαῖες πληροφορίες γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας καὶ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας.

Τὸ Εὐαγγέλιό του εἶναι πολὺτιμο. Γιατί περιέχει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ μοναδικὲς σπουδαῖες πληροφορίες γιὰ τὸν Εὐαγγελισμὸ τῆς Θεοτόκου, τὴν θεία Γέννησις καὶ τὴν Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ τὴς δύο περίφημες παραβολὰς «τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου» καὶ «τοῦ Ἀσώτου».

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἔλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἀπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως,

ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἰμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· τί μοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱέ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς. Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πολλοὶ γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοὶ ἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· λεγεὼν· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσηλθὲν εἰς αὐτόν· καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρε-

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΣΤ' ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ν' 27-39
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. α' 11-19

ψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσηλθὸν εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ

κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξήλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἰματισμένον καὶ σωφρονουῦντα παρά τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθη τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὑπόστρεψε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθεν καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς».

Ο ΕΧΘΡΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΑΣ

«...διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους».

Στὴν ὠραία ἀκρογιαλιά τῆς Γενναρῆτ ἦταν κτισμένη ἡ κωμόπολη τῶν Γαδαρηνῶν. Οἱ κάτοικοί της ἦταν γεωργοί, κτηνοτρόφοι καὶ ψαράδες.

Ἀπὸ ὅσα μᾶς ἀναφέρει ἡ περικοπή τοῦ Εὐαγγελίου, φαίνεται ὅτι δὲν ἦταν ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. Μεταξύ τους ὑπῆρχε καὶ ἓνας δαιμονισμένος. Εἶχε κυριευθεῖ ἀπὸ πολλὰ δαιμόνια, ποὺ πολὺ τὸν βασάνιζαν. Τὸν ἔδεναν μὲ ἀλυσίδες γιὰ νὰ εἶναι ἀκίνδυνος ἀλλὰ τὰ πονηρὰ πνεύματα ποὺ εἶχε μέσα του, ἔκαναν κάτι φοβερό. Τοῦ ἔδιναν σατανικὴ δύναμη στὸ κορμί, ὥστε νὰ σπάζει τὶς χονδρὲς ἀλυσίδες καὶ νὰ τρέχει σὲ ἐρημικοὺς τόπους. Ἐκεῖ κατέληγε, φεύγοντας σὰν ἀτίθασο ἄλογο, σπάζοντας κάθε χαλινάρι. Μὲ μανία ὁ Διάβολος βασάνιζε μέρα καὶ νύχτα τὸν ἀξιολύπητο ἐκεῖνο ἄνθρωπο. Γιατὶ ὁ Σατανᾶς εἶναι ὁ μεγάλος ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς μας.

Σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ στηρίζεται πάντοτε στὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Ἱερὰ Παράδοση, οἱ δαίμονες ἦταν πρῶτα φωτεινοὶ ἄγγελοι. Ἐπῆσαν ὅμως στὴν ὑπερηφάνεια. Ἡ ἐπανάστασή τους ἐναντίον τοῦ Θεοῦ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα, νὰ ἀποκοποῦν ἀπὸ τὰ ἀγγελικὰ τάγματα. Ὅπως χαρακτηριστικὰ γράφει στὴ δευτέρα του ἐπιστολῆ ὁ ἀπόστολος Πέτρος «**ἐζοφώθησαν καὶ ἔταρταρώθησαν**» (β' 4). Δηλαδή ἀκαριαῶς ἔγιναν σκοτεινοὶ καὶ πονηροὶ δαίμονες. Τὸ πῶς φοβερὸ ἦταν, ὅτι ὁ Ἐωσφόρος καὶ οἱ ἄγγελοί του, ὅταν ἀπέτυχαν στὸ ἀλαζονικὸ τους σχέδιο, δὲν ταπεινώθηκαν οὔτε μετανόησαν. Ἐτοῖς ἔγιναν αἰώνιοι φορεῖς τοῦ κακοῦ «**μισόκαλοι καὶ χαιρέκακοι**».

Σὰν λιοντάρη ποὺ βρυχᾶται, μᾶς τὸν παρουσιάζει τὸν Διάβολο ἡ Ἁγία Γραφή. Κυριζοῦ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ζητᾶει θύματα. Ψάχνει ποιὸν θὰ βρεῖ ἀφύλακτο, γιὰ νὰ τὸν παρᾶσῃ στὰ δίχτυα του καὶ νὰ τὸν καταπιεῖ. (Α' Πέτρ. ε' 8). Αἰσθάνεται ὁ «**ἀνθρωποκτόνος**» ἄγρια χαρὰ, ὅταν πετύχει τὸν σκοπὸ του.

Ἐφευρίσκει χίλιους δυὸ τρόπους, γιὰ νὰ μᾶς πληγώσει. Δημιουργεῖ πειρασμοὺς, παρεξηγήσεις καὶ ὑποψίες στὴ συνεργασία μας μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Προκαλεῖ φιλονικίες μέσα στὶς οἰκογένειες, γιὰ νὰ μὴν τρώμε «γλυκὸ

ψωμί». Ὑποκινεῖ μίσση καὶ ἀντιπάθειες μεταξὺ μας ποὺ ὀδηγοῦν ἀκόμη καὶ σὲ ἐγκλήματα. Αὐτὸς στὴν οὐσία εἶναι ὁ αἴτιος τῶν διαφορῶν πολέμων, ποὺ καταστρέφουν πόλεις καὶ χωριά. Αὐτὸς ἐπίσης ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἀπὸ τὴν Ἐξομολόγησι πολλοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς κάνει νὰ ζοῦν ἀνήσυχτοι χωρὶς ἐλπίδα.

Αὐτὸς ἀκόμη ξεγελαίει καὶ παρασύρει στὴ διαφθορὰ καὶ τὴν ἀκολασία καὶ πολλοὺς νέους τοὺς ρίχνει στὴν κόλαση τῶν ναρκωτικῶν. Αὐτὸς ὑποδουλώνει στὰ πάθη τῆς φιλαργυρίας, τῆς φιληδονίας, τῆς φιλοδοξίας. Μήπως δὲν κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸν δαίμονα ὁ μέθυσος, ὁ χαρτοπαίκτης, ὁ ἀκόλαστος, ὁ ὑπερήφανος καὶ ὁ ἀρχομανής; Τὴ μανία τους «*δὲν συγκρατεῖ οὔτε σίδηρος, οὔτε ἄλυσις, οὔτε πλῆθος ἀνθρώπων, οὔτε προτροπή, οὔτε νοθεσία, οὔτε φόβος, οὔτε ἀπειλή, οὔτε ἄλλο τίποτε ἀπὸ τὰ τοιαῦτα*», ὅπως λέει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος.

Πῶς λοιπὸν θὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὸν φοβερὸ αὐτὸ ἐχθρὸ τῆς ψυχῆς μας; Πῶς θὰ σωθοῦμε ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ ποὺ μὲ τόση μανία ρίχνει ἐπάνω μας;

Ὁ ἀδελφός Θεὸς Ἰάκωβος μᾶς παραγγέλει: «**Ἀντίσπιτε τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν**». Δηλαδή, ἀντισταθεῖτε στὸ Διάβολο, ποὺ σᾶς δελεάζει καὶ σᾶς φλογίζει μὲ τὶς ἀμαρτωλὲς ἡδονὲς τοῦ κόσμου καὶ θὰ φύγει μακριὰ ἀπὸ σᾶς νικημένος καὶ ἐξευτελισμένος.

Μὲ γενναῖο ἀγωνιστικὸ φρόνημα, ἃς κάνουμε ἀντίσταση στὶς ἐπιθέσεις τοῦ Διαβόλου. Μὲ θάρρος ἃς ἀγωνιζόμαστε «**τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν**». Καὶ ἐὰν ἀκόμη κάθε μέρα πληγωνόμαστε ἀπὸ τὰ φαρμακερὰ βέλη τοῦ Διαβόλου καὶ ἔχουμε πτώσεις, ἃς μὴν ὀλιγοψυχοῦμε. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, πῶς ἔχουμε καὶ τὴν πανοπλία τοῦ Θεοῦ «**πρὸς τὸ δύνασθαι ... στήναι πρὸς τὰς μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου**».

Ἄς φορέσουμε λοιπὸν τὴν ζώνη τῆς ἀλήθειας, τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, τὰ ὑποδήματα τῆς εἰρήνης, τὸν θυρεὸ τῆς πίστεως, τὴν περικεφαλαία τοῦ σωτηρίου καὶ τὴν μάχαιρα τοῦ Πνεύματος, ἃς κρατήσουμε γερά «**ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ... ἵνα δυνηθῶμεν ἀντιστήναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ**» (Ἐφεσ. στ' 11-17).

«Μικρὸς γιὰ τὰ μεγάλα...»

Μεγάλη υπόθεση νὰ εἶναι κα-
νεὶς προσγειωμένος στὴν πραγ-
ματικότητα. Νὰ γνωρίζει ἀκριβῶς
τὶς δυνατότητές του. Νὰ ἔχει τὸ
«*γνώθι σαυτὸν*», τὴ σωστὴ γνώση
τοῦ ἑαυτοῦ του. Νὰ μὴν πετάει
στὰ σύννεφα. Νὰ μὴν «**ὑπερ-
φρονῆ παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν**»,
ἀλλὰ νὰ «**φρονῆ εἰς τὸ σω-
φρονεῖν**» (Ρωμ. ιβ' 3). Νὰ μὴν
ἔχει γιὰ τὸν ἑαυτό του ὑψηλότερη
ιδέα ἀπὸ ὅ,τι πρέπει, ἀλλὰ νὰ ἔχει
τὸ ἀληθινὸ φρόνημα. Ἔτσι μὲ τὴ
σωστὴ γνώση τοῦ ἑαυτοῦ του
θὰ ἀξιοποιεῖ τὰ χαρίσματα μὲ τὰ
ὁποῖα τὸν ἔχει προικίσει ὁ Θεός,
χρήσιμος γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ
γιὰ τὴν κοινωνία.

Ἀφορμὴ γιὰ τὶς σκέψεις αὐτὲς
ἔδωσε ἓνα παλαιότερο δημοσί-
ευμα μὲ διαρκῆ ἐπικαιρότητα.
Ἀξίζει νὰ τὸ θυμηθοῦμε. Νὰ κα-
θρεφτίσουμε σ' αὐτὸ τὸν ἑαυτό
μας. Νὰ τί ἔγραφε: «*Ἀπὸ Δήμαρχος
ξεκίνησε ὁ Ἀντενάουερ. Καὶ ἀφοῦ
νοικοκύρηνε τὸν Δῆμο του θεωρή-
θηκε ἱκανὸς νὰ νοικοκυρέψει καὶ
τὸν τόπο του. Σ' ἐκείνον μάλιστα
ἀνήκει καὶ ἡ σοφὴ ἐκείνη πολιτικὴ
ὑποθήκη ὅτι "ὅποιος θεωρεῖ τὸν
ἑαυτό του πολὺ μεγάλο γιὰ τὰ μικρά,
δὲν θὰ ἀργήσει νὰ διαπιστώσει ὅτι
εἶναι πολὺ μικρὸς γιὰ τὰ μεγάλα"*».

Τὰ «μικρά» λοιπὸν καὶ τὰ «με-
γάλα». Ἀλλὰ ποιά εἶναι αὐτά; Στὴν
οὐσία δὲν ὑπάρχουν μικρά καὶ
μεγάλα καθήκοντα. Μικροὶ καὶ
μεγάλοι ἄνθρωποι στὴν ψυχὴ
ὑπάρχουν. Οἱ ἀληθινὰ μεγάλοι
δὲν περιφρονοῦν κανένα κοινω-
νικὸ ἔργο ὡς ἀσήμαντο. Μικρὲς
ψηφίδες σχηματίζουν καλλιτε-
χνήματα. Ἐνα σῶμα ἔχει πολλὰ
μέλη καὶ ὅλα τὰ μέλη «μικρά καὶ
μεγάλα», ὅλα σημαντικά, ἀπο-
τελοῦν τὸ σῶμα καὶ συντελοῦν
στὴν εὐρυθμὴ λειτουργία του.
Κανένα ἐπάγγελμα τίμιο δὲν
εἶναι «μικρό», ἔστω καὶ ἂν δὲν
φαντάζει.

Εἶναι μικρό, ἐπὶ παραδείγματι,
νὰ ἀσχοληθεῖ κανεὶς σοβαρὰ καὶ
ὑπεύθυνα μὲ τὴν καθαριότητα
μιᾶς πόλεως; Νὰ τὴν νοικοκυ-
ρέψει, ὥστε ὅλοι νὰ τὴν καμα-
ρώνουν καὶ νὰ τὴν χαίρονται;

Ἔτσι καὶ οἱ ἐργάτες τοῦ ἀξίζουν κάθε τιμῆς
καὶ ἀμοιβῆς. Ἔχουμε ζήσει τὸ θέ-
μα ποῦ παρουσιαζαν οἱ πόλεις
μας, ἔστω καὶ γιὰ λίγες ἡμέρες,
ἔστερα ἀπὸ τὴν ἀπεργία ποῦ
ἔκαναν οἱ ἐργάτες καθαριότη-
τας. Κυριολεκτοῦσε ἐπομένως ὁ
καθηγητὴς τῆς ἱατρικῆς ποῦ κάθε
πρῶτὴ βγαίνοντας ἀπὸ τὸ σπῆτι του
καὶ συναντώντας τὸν ὁδοκαθα-
ριστὴ τῆς γειτονιάς του τὸν χαι-
ρετοῦσε μὲ τὴν φράση: «*Καλημέρα
σας, κ. συνάδελφε*». Στὴν ἀπορία
τοῦ ὁδοκαθαριστῆ ἀπὸ ποῦ ὡς
ποῦ αὐτὸς συνάδελφος τοῦ γι-
ατροῦ, τοῦ ἀπάντησε: «*Καὶ οἱ δύο
μας ὑπηρετοῦμε στὸ ἴδιο ἔργο γιὰ
τὴν προστασία τῆς ὑγείας*». Ἔτσι
εἶναι. Σὲ τελευταία ἀνάλυση
αὐτοὶ ποῦ θεωροῦν ἀσήμαντα
καὶ ὑποτιμητικά τὰ φαινομενικὰ
μικρά, εἶναι πολὺ πιὸ ἀκατάλλη-
λοι γιὰ τὰ θεωρούμενα μεγάλα.

Δὲν χρειάζονται πολλὲς ἀπο-
δείξεις. Θέλουμε νὰ διαπιστώσου-
με, ἂν κάποιος εἶναι ἱκανὸς καὶ
κατάλληλος καὶ γιὰ μεγαλύτερα
ἀπὸ αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολεῖται
σήμερα; Ἡ καλύτερη ἀπόδειξη
γιὰ τὴν μελλοντικὴ του ἐπιτυχία
εἶναι ἡ σημερινή του ἐπίδοση.
Εἶναι ἐπιτυχημένος στὰ μικρά,
στὸ σπῆτι του, στὴ δουλειά του,
στὸ γραφεῖο του, στὸ κατὰστημά
του, στὸ ἐργοστάσιό του; Εἶναι
ἐργατικὸς, συνεργάσιμος, δημι-

ουργικὸς, τακτικὸς, ὀργανωτικὸς,
προοδευτικὸς, συνεπής; Βλέπει
ὅλες τὶς ἐργασίες καὶ ὅλους τοὺς
ἀνθρώπους μὲ τὸν ἴδιο τρόπο,
χωρὶς ὑποτιμητικὲς διακρίσεις
καὶ ἐγωιστικοὺς διαχωρισμούς;
Ἔ, τότε εἶναι ἀληθινὰ μεγάλος,
ἔστω καὶ ἂν ἀσχολεῖται μὲ ἔργα
φαινομενικὰ μικρά. Αὐτὸς, ἂν
ἀσχοληθεῖ καὶ μὲ τὰ πιὸ μεγάλα,
ὑπάρχουν οἱ προϋποθέσεις τῆς
ἐπιτυχίας. Ὅπως ἀντίθετα ὅταν
δὲν ὑπάρχουν αὐτὲς οἱ προϋ-
ποθέσεις, θὰ εἶναι κανεὶς πολὺ
μικρὸς καὶ ἀκατάλληλος, ἔστω
καὶ ἂν ἀσχολεῖται μὲ τὰ θεωρού-
μενα μεγάλα.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς τὸ
λέει καθαρά. Γιὰ νὰ ἀναλάβεις
ἓνα ἀνώτερο ἐκκλησιαστικὸ ἀξί-
ωμα, ἀπαραίτητη προϋπόθεση
εἶναι νὰ εἶσαι ἐπιτυχημένος
στὴν προηγούμενη, στὴν ἰδιω-
τικὴ σου ζωὴ. Πρέπει νὰ ξέρεις
νὰ κυβερνᾷς καλὰ τὸ σπῆτι σου,
γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ κυβερνήσεις
καὶ ἄλλους ἀνθρώπους. «**Εἰ δέ
τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι
οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας
Θεοῦ ἐπιμελήσεται;**» (Α' Τι-
μοθ. γ' 5). Ἄν ἓνας δὲν γνωρίζει
νὰ διευθύνει τὸ σπῆτι του, πῶς
θὰ ἐπιμεληθεῖ καὶ θὰ φροντίσει
γιὰ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ; Καὶ
αὐτὸ ἀσφαλῶς ἰσχύει γενικότερα
γιὰ ὅλους καὶ μάλιστα γιὰ τοὺς
δημόσιους ἄρχοντες. Δηλαδή, ὁ
ἄνθρωπος ὁ ταπεινός, ὁ προσγει-
ωμένος, αὐτὸς ποῦ ἔχει τὸ «*γνώθι
σαυτὸν*», διαθέτει τὶς πιὸ βασικὲς
προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας εἴτε
στὰ μεγάλα εἴτε στὰ μικρά.

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΣΑΜΟΥΗΛ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

9

ΠΡΟΣΕΥΧΟΜΕΝΟΣ ΗΓΕΤΗΣ

“Όπως αποδεικνύει η ιστορία και επιβεβαιώνει και η σύγχρονη πείρα, οί αληθινά μεγάλοι τὸ μεγάλο τους δὲν τὸ ὀφείλουν τόσο σὲ αὐτὰ ἢ ἐκεῖνα τὰ διανοητικά τους προσόντα, ἢ σὲ τις μεγάλες πολιτικές και διοικητικές τους ικανότητες.

Ἐπῆρξαν ἡγέτες μὲ ἀληθινὴ ἰδιοφυΐα, μὲ ἀξιοθαύμαστες δεξιότητες, πού διέλαμψαν πρὸς στιγμή στὸ θρησκευτικὸ και πολιτικὸ πεδίο μὲ φανταχτερὲς πρωτοβουλίες και πολὺκροτες πρωτοτυπίες.

Τὸ ἔργο τους ὅμως δὲν ἔμεινε, δὲν ἀπέδωσε, δὲν προώθησε ἀληθινὰ τὴν πρόοδο και εὐτυχία τοῦ ἔθνους. Ἄς ἀφήσουμε ὅτι ὄχι σπάνια τελικὰ ἀπέβη κακοποιοί, ἐπιβλαβὲς και θρησκευτικῶς και ἔθνικῶς, οἱ ἴδιοι δὲ ἔγιναν αἴτιοι καταστρεπτικῶν και αἱματηρῶν πολέμων.

Γιατί; Διότι τὴν ἡγεσία τους δὲν τὴν ἐξαγίαζαν, δὲν τὴν διαπότηζαν μέσα σὲ μία εὐλαβική και ζωντανή ἐπικοινωνία μὲ τὸν Κυβερνήτη τοῦ παντός, δὲν τὴν ἐπισφράγιζαν μὲ τὸ πνεῦμα τῆς προσευχῆς πού ἐξυψώνει και ἐξευγενίζει. Δὲν ἔχουν δηλαδή, τὸ οὐσιώδες χαρακτηριστικὸ τῶν ἀληθινὰ μεγάλων και ἐμπνευσμένων ἡγετῶν. Δὲν ἦταν προσευχόμενοι ἡγέτες.

Ὁ Σαμουὴλ ὅμως ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐξαιρετικούς, τοὺς θεοσεβεῖς και θεοκίνητους ἐκείνους ἡγέτες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κάνει βίωμά τους τὴ θερμὴ και ζωογόνο προσευχή, ἐμπνέονταν ἀπὸ αὐτήν, και ὑποκινεῖτο σὲ μεγάλα ἔργα και ὑψηλὲς ἐξάρσεις.

Εἶναι πραγματικὰ ἀξιοθαύμαστα τὰ ὅσα συνοδεύουν τὴ ζωὴ τοῦ Σαμουὴλ. Καρπὸς ἔντονης και ἐπίμονης προσευχῆς ἦταν ἡ γέννησή του. Ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν τριῶν ἐτῶν ζεῖ μέσα στὸν «οἶκο Κυρίου», ὅπου τὸν ἄφησε ἡ εὐσεβὴς μητέρα του γιὰ νὰ διακονεῖ τὸν Θεό. Στὴν ἱερὴ αὐτὴ ἀτμόσφαιρα δὲν ἀναπνέει τίποτε ἄλλο παρὰ προσευχή, δὲν ἀκούει παρὰ προσευχές, δὲν βλέπει παρὰ προσευχόμενους ἀνθρώπους. Ἔτσι μικρὸ παιδάκι ὑψώνει κι αὐτὸ χέρια, νοῦ και καρδιὰ στὸν Δυνατὸ Κύριο, πού κάνει μεγάλα και θαυμαστά.

Μεγαλώνει κατόπιν και αὐξάνει σωματικὰ και πνευματικὰ. Ἡ προσευχὴ τοῦ καλκεύει θέληση ἰσχυρή, τὸν συνδέει μὲ τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, τοῦ σφυρηλατεῖ ἔντιμο, ἀκέραιο, ἀδαμάντινο χαρακτήρα. Συντελεῖ στὴν πνευματικὴ του τελείωση, ἀγιότητα. Φέρνει μέσα του τὸν Θεό, μὲ τὴ χάρη και τὸν φωτισμὸ του.

“Ὅταν οἱ Φιλιισταῖοι ἀπειλοῦσαν αὐτὴ τὴν ὑπόσταση τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ μέγας Σαμουὴλ στὴ θερμὴ προσευχὴ καταφεύγει ὡς τὸ πῖδ ἄριστο μέσον φωτισμένης και φρόνιμης ἀντιμετώπισής τους. **«Ἀθροίσατε, λέει στοὺς ἄρχοντες τοῦ λαοῦ του, πάντα Ἰσραὴλ εἰς Μασσephάθ και προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς Κύριον»** (Α΄ Βασ. ζ΄ 5).

Ἀλλὰ και ὁ λαὸς γνωρίζει ὅτι ὁ ἡγέτης του δὲν εἶναι ἓνας ὁποιοσδήποτε ἀρχηγός, ἀλλὰ ὁ θεοσεβὴς Κριτὴς του, ὁ ἀγαπητὸς και εἰσακουόμενος ἀπὸ τὸν Θεό. “Ενας ἡγέτης, ὁ ὁποῖος διοικεῖ, πολιτεύεται και ἀντιμετωπίζει τοὺς ἐχθροὺς και μὲ κάθε ἄλλη ἐνέργεια, ἀλλὰ και προσευχόμενος. **«Και εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ· μὴ παρασιωπήσης ἀφ’ ἡμῶν τοῦ μὴ βοᾶν πρὸς Κύριον Θεόν σου, και σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων»**. Και πραγματικά: **«Και ἐβόησε Σαμουὴλ πρὸς Κύριον περὶ Ἰσραὴλ, και ἐπήκουσεν αὐτοῦ Κύριος»** και ὄχι ἀπλῶς προσευχήθηκε, ἀλλ’ ἐβόησε, ἄφησε δυνατὴ κραυγὴ ἰκεσίας και δεήσεως.

Ἀλλὰ και σὲ ἄλλη ἐπίσης σημαντικὴ στιγμή τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ, τότε πού ὁ λαὸς ζητοῦσε τὴν ἐγκαθίδρυση μοναρχίας, ὁ Σαμουὴλ ὡς ἔμπειρος και γνωστικὸς ἄρχοντας διστάζει. Γνωρίζει τὰ πλεονεκτήματα τῆς μοναρχίας, ἀλλὰ και τὸ ὄχι λιγότερο σοβαρὰ μειονεκτήματά της, ὅταν ἡ μοναρχία γίνεται αὐταρχική, τυραννική, ἀπόλυτη ἐξουσία.

Προκειμένου λοιπὸν νὰ λάβει ἀπόφαση ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ παιζόταν αὐτὸ τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ του, δὲν μένει προσκολλημένος στὴ δική του προσωπικὴ γνώμη, ἀλλὰ καταφεύγει σ’ Ἐκεῖνον πού ἐμπνέει και φωτίζει τοὺς προσφεύγοντες σ’ Αὐτόν. **«Προσπύξαιτο Σαμουὴλ πρὸς Κύριον»** (Α΄ Βασ. ν΄ 6). Προσεύχεται ἔτοιμος νὰ δεχθεῖ τὸν θεῖο φωτισμὸ και τὴν ἀπάντηση τοῦ Οὐρανοῦ, και ἂν ἀκόμη αὐτὴ εἶναι ἀντίθετη πρὸς τὴν προσωπικὴ του γνώμη.

Τέτοιος ὑπῆρξε ὁ Σαμουὴλ. Ὁ κατ’ ἐξοχὴν προσευχόμενος ἡγέτης. Ἡγέτης πού ζοῦσε και ἀνάπνεε τὴν προσευχὴ. Μὲ τὴν προσευχὴ ἄρχιζε και προχωροῦσε και ἔκλεινε κάθε ἔργο του, κάθε ἐνέργειά του, κάθε θρησκευτικὴ, πολιτικὴ, διοικητικὴ, πολεμικὴ δραστηριότητά του. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ ἐπιτύχει στὴν ὑψηλὴ ἀποστολή του και πῶς νὰ μὴ γίνῃ μία ἀπὸ τις μεγαλύτερες και πῖδ σεβαστὲς φυσιογνωμίες τοῦ Ἰσραὴλ, ἀγαπητὸς και στοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ και στὸν Θεό;

Ἀλίμονο στὰ ἔθνη πού ἔχουν ἄρχοντες ἀσεβεῖς ἢ και ἀδιάφορους θρησκευτικῶς κυβερνήτες. Θὰ κυβερνοῦν σπηρεζόμενοι μόνο στὴ δική τους γνώμη, ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τοὺς ἐγωισμοὺς τους ἢ ἀπὸ τὴν ἀρχομανία τους.

Τί, ἀληθινὰ, θὰ τοὺς συγκρατήσει ἀπὸ ἄκριτες πρωτοβουλίες, ἀπὸ αὐταρχισμοὺς ἢ διαβήματα ἰκανὰ νὰ προκαλέσουν ἀναταραχὴ ἢ και σοβαροὺς κινδύνους γιὰ τὰ ἔθνη και τοὺς λαοὺς τους; Ἐνῶ ἂν ἤθεραν νὰ προσεύχονται και νὰ ζητοῦν τὸν ἄνωθεν φωτισμὸ, πόσο εὐεργετικοὶ θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν!

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

ΟΙ ΗΜΕΡΕΣ αυτές θα έπρεπε ιδιαίτερα να μᾶς θυμίζουν τὸ πῶς μεγαλουργήσε τὸ Ἔθνος μας σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πρὶ ἀποφασιστικὲς στιγμὲς τῆς ἱστορίας του. Ἡ ἐνότητα τοῦ λαοῦ μας ἔγραψε σελίδες δόξας πάνω στὰ βορειοπειρωτικὰ βουνά. Ἡ 28ῆ Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 δὲν ἦταν μιὰ ἀπλὴ πολεμικὴ σύρραξη. Ἦταν μιὰ θρυλικὴ ἀντίσταση στὶς δυνάμεις τῆς τυραννίας. Τὸ ἥρωϊκὸ ΟΧΙ τοῦ '40 ἦταν ἡ νίκη τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ τῆς δουλείας, τοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς ἀδικίας, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ἐπὶ τοῦ βαρβαρισμοῦ. Καὶ τὴ δύναμη αὐτὴ τὴν ἀντλήσε ὁ λαός μας ἀπὸ τὴν πίστη στὴν παντοδύναμη προστασία τοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτὴν εὗρισκε τὸ στήριγμα γιὰ νὰ μὴ λυγίσει ὁ ἥρωϊκὸς στρατός μας. Μιὰ χούφτα Ἑλλήνες, μὲ λίγα ἐφόδια, μὲ μὲ ψυχὴ λιονταρίσια, μὲ πυρπολημένες καρδιές, μὲ πίστη στὸ δίκαιο τοῦ ἀγώνα τους, μὲ συναίσθηση τῆς βαριάς ἐθνικῆς κληρονομιάς, μὲ ἐμπιστοσύνη στὴ συμπαράσταση τῆς Παναγίας, τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, ἀντιμετώπισαν νικηφόρα μιὰ πανίσχυρη αὐτοκρατορία. Θὰ ἀρθοῦμε καὶ σήμερα στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων; Καιρὸς γιὰ συστράτευση πνευματικὴ, ἐθνικὴ, ἀδελφισμὸς, προσευχὴ καὶ καταφυγὴ πρὸς τὸν τὰ πάντα δυνάμενο Κύριο.

ΕΞΕΚΑΘΑΡΟ ΔΕΙΓΜΑ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑΣ

Μετὰ τὴν Ἁγία Σοφία, ἕνα ἀκόμα σπουδαῖο μνημεῖο τῆς βυζαντινῆς καὶ παγκόσμιας κληρονομιάς, ἡ Μονὴ τῆς Χώρας, περίφημη γιὰ τὶς ἀνεπανάληπτες τοιχογραφίες της, μετατράπηκε σὲ τζαμί, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ καθεστώτος τῆς γείτονος χώρας. Ἀξίζει νὰ προσέξουμε τὸ ἀκόλουθο σχόλιο: «*Στὴν πραγματικότητα, τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ ἔπρεπε νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὸ θέμα τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶναι “ἀνάρμοστο” καὶ “ντροπὴ” [...]. Αὐτὸ ποὺ ἔγινε στὴν Ἁγία Σοφία εἶναι ἐξεκάθαρο δείγμα βαρβαρότητας. Ἀποτελεῖ τὴ διακήρυξη τῶν Τούρκων ὅτι εἶναι ἀπολίτιστοι καὶ καταστροφικοί. Γιατί; Ἐπειδὴ μὲ αὐτὸ ποὺ ἔκαναν δῆλωσαν σὲ ὅλο τὸν κόσμο ὅτι, ὅσο κι ἂν ζοῦμε στὸν 21ο αἰῶνα, διατηροῦμε τὴ νοοτροπία τοῦ κατακτητῆ τοῦ 1453. Ἐμεῖς, ἀκόμα καὶ στὸν 21ο αἰῶνα, δὲν ἔχουμε τὴν ἀγωνία νὰ προστατεύσουμε τὴν παγκόσμια κληρονομία τῆς ἀνθρωπότητας. [...] Δὲν ἔχουμε νὰ προσθέσουμε οὔτε ἕνα λιθαράκι στὴν παγκόσμια κληρονομιά. Ἐμεῖς δὲν μπορούμε νὰ δημιουργήσουμε μιὰ νέα πολιτισμικὴ ἀξία. Μποροῦμε μόνο νὰ τὴν κατακτῆσουμε, νὰ τὴ χαλάσουμε, νὰ τὴ γκρεμίσουμε καὶ νὰ τὴν καταστρέψουμε [...]. Αὐτὸ ποὺ ἔγινε εἶναι μιὰ πολιτισμικὴ καταστροφή».* Τὰ λόγια αὐτὰ δὲν γράφτηκαν ἀπὸ κάποιον πατριδοκάπηλο ἐθνικιστὴ στὴν Ἑλλάδα. Ἀνήκουν στὸν Τοῦρκο ἀκαδημαϊκὸ ἱστορικὸ Τανὲρ Ἀκσάμ (Taner Akcam) καὶ δημοσιεύθηκαν στὴ διαδικτυακὴ ἐφημερίδα *Ahval*.

ΘΘΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Εἶναι γνωστὸς οἱ μελέτες σὲ παιδιὰ καὶ γιὰ τὶς ἐπιπτώσεις τῆς χρήσης τηλεόρασης, ὑπολογιστῆ ἢ κονσόλας βιντεοπαιχνιδῶν στὴν ὑγεία (παχυσαρκία, ἀπνίξιες κτλ.). Νέα μελέτη ἐστιάζει στὴ σχέση ὀθονῶν καὶ σχολικῶν ἐπιδόσεων. Συγκεκριμένα, οἱ ἐρευνητὲς τοῦ Ἰνστιτούτου Ἑρευνῶν Μέρντοχ τῆς Μελβούρνης μελέτησαν 1.239 παιδιὰ ἡλικίας 8 ἕως 10 χρονῶν, συσχετίζοντας τὴ χρήση ὀθονῶν μὲ τὶς σχολικὲς ἐπιδόσεις σὲ βάθος διαιτίας. Διαπιστώθηκε ὅτι ἡ παρακολούθηση τηλεόρασης γιὰ δύο ἢ περισσότερες ὥρες τὴν ἡμέρα σχετίζεται μὲ χειρότερες ἐπιδόσεις ἀνάγνωσης καὶ κατανόησης κειμένου, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ ὑστέρηση μάθησης 4 μηνῶν μέσα στὰ δύο χρόνια, ἐνῶ ἡ χρήση ὑπολογιστῆ γιὰ πάνω ἀπὸ μιὰ ὥρα τὴν ἡμέρα συνδέεται μὲ παρόμοια ὑστέρηση στὸ πεδίο τῆς ἀριθμητικῆς. Ἡ μελέτη εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρη, καθὼς ἡ δημοσίευσή της συμπίπτει μὲ τὴν ἔναρξη τῆς σχολικῆς χρονιάς. Ἀλλὰ καί, ἀκόμα περισσότερο, ὅπως ἐπεσήμαναν οἱ ἐρευνητὲς, «*ἡ συζήτηση σχετικὰ μὲ τὶς ἐπιπτώσεις τῶν ἠλεκτρονικῶν συσκευῶν στὴ μάθηση ποτε δὲν ἦταν πρὶ σημαντικὴ, δεδομένων τῶν συνεπειῶν τῆς σημερινῆς πανδημίας στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὰ παιδιὰ ἀξιοποιοῦν τὸν χρόνο τους*».

ΣΟΚΑΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ!

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ ρύπανση ἀπὸ τὰ πλαστικὰ ἔχει φθάσει σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ πλανήτη, ἀπὸ τὶς κορυφὲς τῶν Ἄλπεων μέχρι τὰ βᾶθη τῶν ὠκεανῶν καὶ τὴ μακρινὴ Ἀνταρκτικὴ, ἀποτελώντας μιὰ τεράστια οἰκολογικὴ καταστροφή. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸ ὅτι ἴχνη μικροπλαστικῶν βρίσκονται πλέον στὰ ψάρια ποὺ καταναλώνουμε, ἐνῶ ἔχει διαπιστωθεῖ ὅτι οἱ τοξικὲς οὐσίες ποὺ περιέχουν βλάπτουν σημαντικὰ ὅλα τὰ θαλάσσια εἶδη. Πρόσφατα ὅμως ἔγινε καὶ μιὰ νέα, σοκαριστικὴ ἀνακάλυψη, μέσα ἀπὸ ἔρευνα Ἀμερικανῶν ἐπιστημόνων, οἱ ὁποῖοι ἀνακάλυψαν ἴχνη μικροπλαστικῶν σέ... ἀνθρώπινα ὄργανα. Τὰ εὐρήματα παρουσιάσθηκαν σὲ συνέδριο τῆς American Chemical Society. Ὁ Rolf Halden, τοῦ Arizona State University, ἀνακοίνωσε ὅτι ἡ ἐρευνητικὴ του ὁμάδα ἀνακάλυψε ἴχνη μικροπλαστικῶν σὲ ὅλα τὰ ὄργανα ποὺ ἐξέτασε. Συγκεκριμένα, ἐρευνητὲς ἀνακάλυψαν τὶς ἀποδείξεις μόλυνσης ἀπὸ πλαστικὰ σὲ δείγματα ἰστών ποὺ ἐλήφθησαν ἀπὸ τοὺς πνεύμονες, τὸ ἥπαρ, τὸν σπλῆνα καὶ τοὺς νεφροὺς νεκρῶν. Ἀνυπολόγιστες οἱ συνέπειες. Ὁ Varun Kelkar, μέλος τῆς ἐρευνητικῆς ὁμάδας, δήλωσε: «*Δὲν θέλουμε νὰ προκαλέσουμε ἀνησυχία, ἀλλὰ προβληματίζει τὸ γεγονός ὅτι αὐτὰ τὰ μὴ βιοδιασπώμενα ὑλικά, ποὺ ὑπάρχουν παντοῦ, μπορούν νὰ εἰσέλθουν καὶ νὰ ἀποθηκευθοῦν σὲ ἀνθρώπινους ἰστούς, καὶ δὲν γνωρίζουμε τὶς πιθανὲς ἐπιπτώσεις στὴν ὑγεία*». Ὁ ἄνθρωπος δὲν καταστρέφει ἀπλῶς τὸ περιβάλλον· καταστρέφει τὸν ἑαυτό του.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκορότους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ